

GMINNY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY WIZNA NA LATA 2011-2014 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2018

Aktualizacja

Zespół wykonawców:

dr inż. Joanna Ejdys

dr inż. Ewa Rauba

mgr inż. Małgorzata Rauba

grudzień 2010

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	4
1.1. Cel i zakres opracowania.....	4
1.2. Aktualny stan prawny w zakresie gospodarki odpadami.....	5
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY WIZNA.....	14
2.1. Lokalizacja i sposób użytkowania obszaru gminy.....	14
2.2. Ludność.....	16
2.3. Infrastruktura techniczna w gminie – wodociągi i kanalizacja.....	20
2.4. Działalność przemysłowa, handlowa, usługowa i oświatowa.....	20
2.5. Dochody i wydatki w gminie Wizna.....	21
3. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE.....	24
3.1. Ilość i skład odpadów komunalnych.....	24
3.2. Podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami	26
3.3. Zbiórka i transport odpadów.....	27
3.4. Instalacje do unieszkodliwiania odpadów.....	27
3.5. Dzikie składowiska odpadów.....	30
3.6. Koszty gospodarki odpadami.....	32
3.7. Koszty gospodarki odpadami	34
3.8. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy Wizna	35
4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	36
4.1. Zmiany demograficzne	37
4.2. Prognozowana ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w latach 2010-2018.....	38
4.3. Prognoza ilości powstających osadów ściekowych.....	41
5. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	42
5.1. Metodyka opracowania strategii, celów i zadań w zakresie gospodarki odpadami na poziomie krajowym i regionalnym.....	42
5.2. Założone cele gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Wizna oraz terminy ich osiągnięcia	43
5.3. Przyjęty system zagospodarowania odpadów komunalnych.....	45
5.4. System zbierania i transportu odpadów komunalnych zmieszanych.....	48
5.5. System selektywnego zbierania i transportu odpadów.....	49
5.6. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.....	61
5.7. System zagospodarowania innych odpadów.....	61
6. ZADANIA STRATEGICZNE NA TERENIE GMINY WIZNA DO ROKU 2018.....	63
6.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ograniczania ich ilości.....	63
6.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko.....	64
6.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	65
6.4. Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska.....	66
7. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘ OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT.....	67

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PLANU GOSPODARKI	
ODPADAMI.....	71
9. MONITORING SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI.....	71
10. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA	
ŚRODOWISKO.....	74
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	75
12. ŹRÓDŁA INFORMACJI.....	80

1. WSTĘP

Aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Wizna na lata 2011-2014 (z perspektywą do roku 2018) opracowano na zlecenie Urzędu Gminy Wizna, ul. Kapt. Raginisa 35, 18-435 Wizna.

1.1. Cel i zakres opracowania

Plan gospodarki odpadami jest dokumentem, wyznaczającym główne kierunki i działania w zakresie gospodarki odpadami na obszarze gminy.

Celem opracowania jest stworzenie dokumentu, który pozwoli wprowadzić w gminie system gospodarki odpadami zgodny z wymaganiami prawa.

Poprzedni plan gospodarki odpadami został zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy Nr XXII/82/04 z dnia: 15 lipca 2004 roku. Niniejszy dokument jest jego aktualizacją wynikającą z przepisów prawa i zapisów zawartych w dokumentach o charakterze strategicznym powstałych na poziomie krajowym, powiatowym i wojewódzkim, a w szczególności planach gospodarki odpadami.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach stwierdza, że ***gminny plan gospodarki odpadami ma obejmować odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.***

Zakres gminnego planu gospodarki odpadami określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Zgodnie z rozporządzeniem gminny plan gospodarki odpadami określa:

1. aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:

- rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
- istniejące systemy zbierania odpadów,
- rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
 - identyfikację problemów w zakresie gospodarki odpadami,
2. prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
 3. cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
 4. działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu
 - oraz odzysku i unieszkodliwiania,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów;
 5. projektowany system gospodarki odpadami,
 6. rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację,
 7. sposoby finansowania,
 8. system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

1.2. Aktualny stan prawny w zakresie gospodarki odpadami

W Polsce problematykę gospodarki odpadami komunalnymi regulują następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62 z 2001 r., poz. 627 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (Dz. U. Nr 62 z 2001 r., poz. 628 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. Nr 132 z 1996 r., poz. 622 ze zmianami).

Odpady w rozumieniu Ustawy o odpadach to każda substancja lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Jednym z rodzajów odpadów są odpady komunalne.

Ustaw o odpadach definiuje *odpady komunalne jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.*

Ustawa formułuje hierarchię działań w odniesieniu do postępowania z odpadami, a mianowicie:

1. Posiadacz odpadów jest obowiązany w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.
2. Odpady, których nie udało się poddać odzyskowi, powinny być tak unieszkodliwiane, aby składowane były wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych.

Ustawa określa zasady działania w odniesieniu do postępowania z odpadami, a mianowicie:

1. Odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania. Dopiero odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, przekazywane do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione.
2. Zakazuje się poddawania odzyskowi lub unieszkodliwianiu niesegregowanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz komunalnych osadów ściekowych poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone, za wyjątkiem sytuacji, gdy odległość od miejsca wytwarzania odpadów do instalacji lub miejsca przeznaczonego do odzysku lub unieszkodliwiania jest mniejsza niż odległość do instalacji lub miejsca położonego na obszarze tego samego województwa.
3. Zakazuje się przywozu na teren województwa, w celu poddawania odzyskowi lub unieszkodliwianiu, niesegregowanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz komunalnych osadów ściekowych,

wytworzonych poza terenem tego województwa, za wyjątkiem sytuacji, gdy odległość od miejsca wytwarzania odpadów do instalacji lub miejsca przeznaczonego do odzysku lub unieszkodliwiania jest mniejsza niż odległość do instalacji lub miejsca położonego na obszarze tego samego województwa.

4. Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny.
5. Podmiot prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych jest obowiązany do selektywnego odbierania odpadów oraz ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.
6. Zakazuje się mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne,
7. Dopuszcza się mieszanie odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, w celu poprawy bezpieczeństwa procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po zmieszaniu, jeżeli w wyniku prowadzenia tych procesów nie nastąpi wzrost zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.
8. Unieszkodliwianiu poddaje się te odpady, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku.
9. Zabrania się odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami spełniającymi określone wymagania.
10. Dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, jeżeli na terenie gminy nie jest prowadzone selektywne zbieranie lub odbieranie odpadów ulegających biodegradacji, a ich spalanie nie narusza odrębnych przepisów.
11. Zakazuje się zbierania poza miejscami ich wytwarzania:
 - pozostałości z sortowania odpadów komunalnych,
 - komunalnych osadów ściekowych,
 - zakaźnych odpadów medycznych,
 - zakaźnych odpadów weterynaryjnych.

Ustawa podaje, że dla osiągnięcia celów w zakresie gospodarki odpadami opracowywane są plany gospodarki odpadami. Plany te podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Ustawa o odpadach formułuje też obowiązki gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Należą do nich:

- zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
- zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - ✓ ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - ✓ wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - ✓ osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,
- zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- inicjowanie i ułatwianie tworzenia punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wskazywanie lokalizacji, w których mogą być prowadzone akcje odbierania zużytego sprzętu od mieszkańców gminy oraz podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w tym zakresie.

Ustawa określa także sposoby odzysku komunalnych osadów ściekowych. Odzysk może polegać m.in. na ich stosowaniu:

- w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych
- do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczane do produkcji pasz,
- do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne,
- do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

Utrzymanie czystości i porządku na obszarze gminy należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Jest to uregulowane przez Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ustawa określa także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi z zakresu odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zasady utrzymania czystości i porządku w gminie zawarte są w tzw.

regulaminie, który jest aktem prawa miejscowego. Regulamin musi być dostosowany przez radę gminy do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia tego planu.

Politykę Polski w zakresie gospodarki odpadami kształtuje obecnie ***Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016.***

W Polityce ekologicznej określone zostały następujące cele z zakresu gospodarki odpadami:

Cele średniookresowe do 2016 roku:

- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko,
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

Aby zrealizować postawione cele średniookresowe należy w latach 2009-2012 podjąć między innymi takie działania jak:

- zreformowanie obecnego systemu zbierania i odzysku odpadów komunalnych w gminach, dając władzom samorządowym znacznie większe uprawnienia w zarządzaniu i kontrolowaniu systemu,
- zwiększenie stawek opłat za składowanie odpadów zmieszanych biodegradowalnych oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku,

- finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne inwestycji dotyczących odzysku i recyklingu odpadów, a także wspieranie wdrożeń nowych technologii w tym zakresie,
- dostosowanie składowisk odpadów do standardów UE,
- wprowadzenie rozwiązań poprawiających skuteczność systemu recyklingu wyeksploatowanych pojazdów,
- realizacja projektów dotyczących redukcji ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenia udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwieniu wspieranych dotacjami Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”,
- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów (np. opakowań, toreb foliowych) i ich preselekcję w gospodarstwach domowych.

Gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Gminny plan gospodarki odpadami uwzględnia zapisy zawarte w krajowym, wojewódzkim i powiatowym planie gospodarki odpadami.

W *Planie gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego na lata 2009 – 2012* sformułowane zostały następujące cele w odniesieniu do odpadów komunalnych:

1. Cele główne:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższy okres życia produktu, itp.),
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO),
- zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie,

- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

2. Cele szczegółowe:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców województwa do końca roku 2010,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie podlaskim w roku 1995 (128,2 tys. Mg), dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - ✓ w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - ✓ w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - ✓ w 2020 r. nie więcej niż 35%.
- zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

W zakresie gospodarki odpadami biodegradowalnymi wojewódzki plan gospodarki odpadami wskazuje na następujące działanie w ramach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami:

1. Wdrażanie systemu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji wymaga podjęcia kompleksowych działań informacyjno – edukacyjnych w tym zakresie.
2. Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane przez mieszkańców we własnym zakresie np. poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach.
3. Odpady ulegające biodegradacji powinny być zbierane w sposób selektywny, co pozwala na pozyskanie surowca o odpowiedniej czystości. Wprowadzenie zbierania selektywnego, musi być jednak poprzedzone odpowiednimi działaniami edukacyjnymi.
4. Odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz odpady ulegające biodegradacji z targowisk powinny być zbierane w sposób selektywny i kierowane do kompostowni odpadów, gdzie przetworzone zostaną na kompost. Odpady te, wraz z innymi odpadami ulegającymi biodegradacji mogą być również poddane procesowi fermentacji, celem uzyskania biogazu.

5. Sukcesywnie należy dążyć do zbierania selektywnego tzw. odpadów kuchennych. Odpady te w przypadku uzyskania odpowiedniego stopnia czystości będą wykorzystywane do produkcji kompostu. W przypadku nieodpowiedniej czystości powinny być one przekształcone na biogaz w procesach fermentacji.
6. Odpady zmieszane o wysokiej zawartości odpadów ulegających biodegradacji, powinny zostać poddane biologicznym lub termicznym procesom przekształcania. Preferowane będą metody pozwalające na pozyskanie energii z tych odpadów (fermentacja, spalanie).
7. Odpady ulegające biodegradacji typu komunalnego mogą być wspólnie zagospodarowywane z komunalnymi osadami ściekowymi oraz z odpadami z przemysłu rolno – spożywczego oraz z rolnictwa.
8. Moce przerobowe zakładanych do budowy instalacji muszą zapewniać możliwość zagospodarowania odpowiedniej ilości odpadów ulegających biodegradacji, tak aby zrealizować stawiane w tym zakresie cele.
9. W przypadku ZZO Czartoria i ZZO Czerwony Bór należy rozważyć budowę wspólnej instalacji fermentacji odpadów komunalnych i z przemysłu rolno – spożywczego.

Gminny plan gospodarki uwzględnia także cele i działania ujęte w powiatowym planie gospodarki odpadami. W ***Powiatowym planie gospodarki odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015*** sformułowano następujący cel ogólny do roku 2015:

Zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnego systemu ich odzysku i unieszkodliwiania

Plan określa następujące cele na lata 2008 – 2015:

1. Deponowanie na składowiskach nie więcej niż 51% wszystkich odpadów komunalnych.
2. Skierowanie w roku 2010 na składowiska nie więcej niż 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995).
3. Osiągnięcie w roku 2010 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury: 50%,
 - opakowania ze szkła: 45%,
 - opakowania z tworzyw sztucznych: 30%,
 - opakowania metalowe: 45%,

- opakowania wielomateriałowe: 30%,
- odpady wielkogabarytowe: 50%
- odpady budowlane: 40%
- odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 50%

Dla osiągnięcia celów odnośnie ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko, konieczne jest, według powiatowego planu, podjęcie następujących kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami:

- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- intensyfikacja odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych,
- zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów,
- modernizacja składowisk przeznaczonych do eksploatacji,
- likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów
- budowa kwatery na azbest na składowisku odpadów w miejscowości Korytki Borowe.

W planie sformułowano także zadania strategiczne dla powiatu łomżyńskiego (tabela 1)

Tabela 1. Zadania strategiczne do 2015 r. dla powiatu łomżyńskiego

Rok	Zadanie	Jednostka Odpowiedzialna	Szacunkowy koszt realizacji zadania w zł	Potencjalne źródło finansowania
2008-2015	Akcja podnoszenia świadomości społecznej w dziedzinie gospodarki odpadami – sprzątanie świata	Powiat łomżyński	4000 rocznie	Powiatowy Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
2008-2015	Konkursy wiedzy przyrodniczo-ekologicznej	Powiat łomżyński	2000 rocznie	Powiatowy Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
2009	Współfinansowanie budowy sektora azbestu na składowisku w gminie Jedwabne	Powiat łomżyński	56 000	Budżety powiatu i gmin
2008-2015	Monitoring zamkniętych składowisk w gminach: Wizna, Nowogród, Piątnica	Powiat łomżyński, gminy	150 000	Budżety gmin
2008-2015	Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest	Powiat łomżyński	23 000 000	Budżet Powiatu, prywatni inwestorzy
2008-2015	Inwentaryzacja wyrobów zawierających PCB	Powiat łomżyński	0	Budżet powiatu i gmin
2008-2015	Budowa gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz sortowni i kompostowni odpadów	Gminy powiatu łomżyńskiego	Koszty gmin	Budżety gmin

Rok	Zadanie	Jednostka Odpowiedzialna	Szacunkowy koszt realizacji zadania w zł	Potencjalne źródło finansowania
2008-2015	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów	Gminy powiatu łomżyńskiego	Koszty gmin	Budżety gmin
2008-2015	Współuczestnictwo w budowie zakładu zagospodarowania odpadów w Czartorii	Powiat grodzki	Koszty miasta Łomża	Budżet miasta Łomży i środki z Unii Europejskiej
2008-2015	Inwentaryzacja i likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów	Gminy powiatu łomżyńskiego	Koszty gmin	Budżety gmin
2008-2015	Zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych oraz doposażenie składowiska w Piankach	Gmina Zbójna	Koszty gmin	Budżet gminy
2008-2015	Monitoring funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych	Gminy powiatu łomżyńskiego	Koszty gmin	Budżet gmin
2008-2015	Rozbudowa składowiska w Korytkach Borowie o kwaterę do składowania odpadów zawierających azbest	Powiat łomżyński, gminy	Koszty gmin	Budżet gminy
2008-2015	Monitoring wyczyszczonego mogilnika	Powiat łomżyński, WIOŚ Delegatura w Łomży	Koszty WIOŚ	Budżet WIOŚ

Gminny plan gospodarki odpadami powinien uwzględniać zapisy wynikające z omówionych powyżej dokumentów.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY WIZNA

2.1. Lokalizacja i sposób użytkowania obszaru gminy

Gmina Wizna położona jest w środkowej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim. Sąsiaduje z gminami: od północy – Jedwabne, od zachodu – Piątnica, od południa – Łomża, od południowego wschodu i od wschodu – Rutki, Zawady i Trzcianna.

Rysunek 1. Położenie gminy Wizna w powiecie łomżyńskim

Źródło: www.gminy.pl

Gmina Wizna zajmuje powierzchnię 133,05 km², co stanowi ok. 11% powierzchni powiatu łomżyńskiego. Położona jest nad Biebrzą i Narwią, na terenie Zielonych Płuc Polski, w sąsiedztwie Biebrzańskiego Parku Narodowego i Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi.

Sieć drogowa gminy ukształtowania został w układzie promienistym. Głównym elementem sieci jest droga krajowa Nr 64 Łomża-Wizna-Jezewo przebiegająca przez środek gminy w kierunku wschód-zachód (na terenie gminy około 15,2 km). Droga krajowa łączy sieć dróg powiatowych z koncentracją włączeń w rejonie Wizny (łączna długość około 60 km). Nie ma dróg wojewódzkich, istnieje natomiast 11 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 60 km. Układ dróg powiatowych jest dość dobrze rozwinięty, co stwarza dobrą dostępność terenu – do 1,5 km do dróg systemu podstawowego (drogi powiatowe i droga kolejowa).

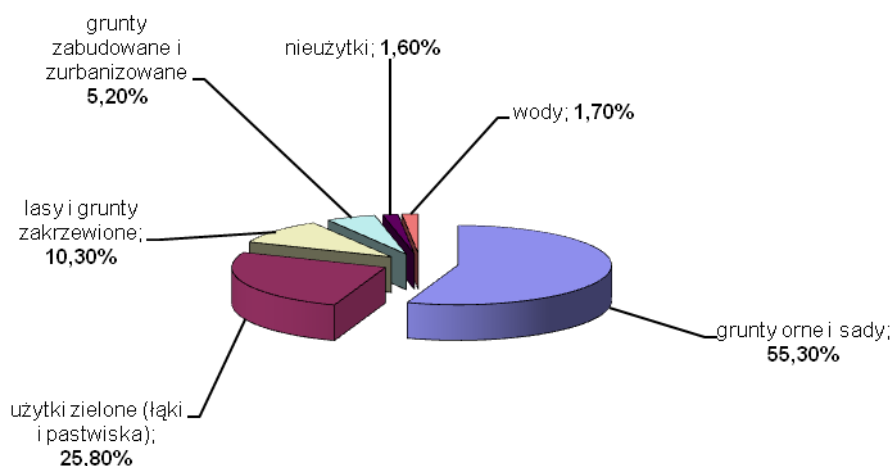
Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze oraz istniejące zainwestowanie na obszarze gminy wydzielono następujące jednostki strukturalne:

- jednostka I – ośrodek gminny – obejmuje zainwestowaną część obszaru Wizny oraz tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zainwestowania;
- jednostka II – rolnicza – obejmuje obszary wysoczyznowe gminy położone poza terenami chronionymi;

- jednostka III – ekologiczno-turystyczna – obejmuje tereny Biebrzańskiego Parku Narodowego i Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi wraz ze strefami ochronnymi.

Gmina Wizna jest gminą wiejską. Strukturę użytkowania gruntów należących do gminy przedstawiono na rysunku 2.

Rysunek 2. Struktura użytkowania obszaru gminy Wizna

Źródło: opracowanie własne.

2.2. Ludność

Gmina obejmuje 24 sołectwa. W tabeli 2 zestawiono wsie zlokalizowane na obszarze gminy Wizna wraz z liczbą mieszkańców.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Wizna - stan na dzień 01.12.2010 r.

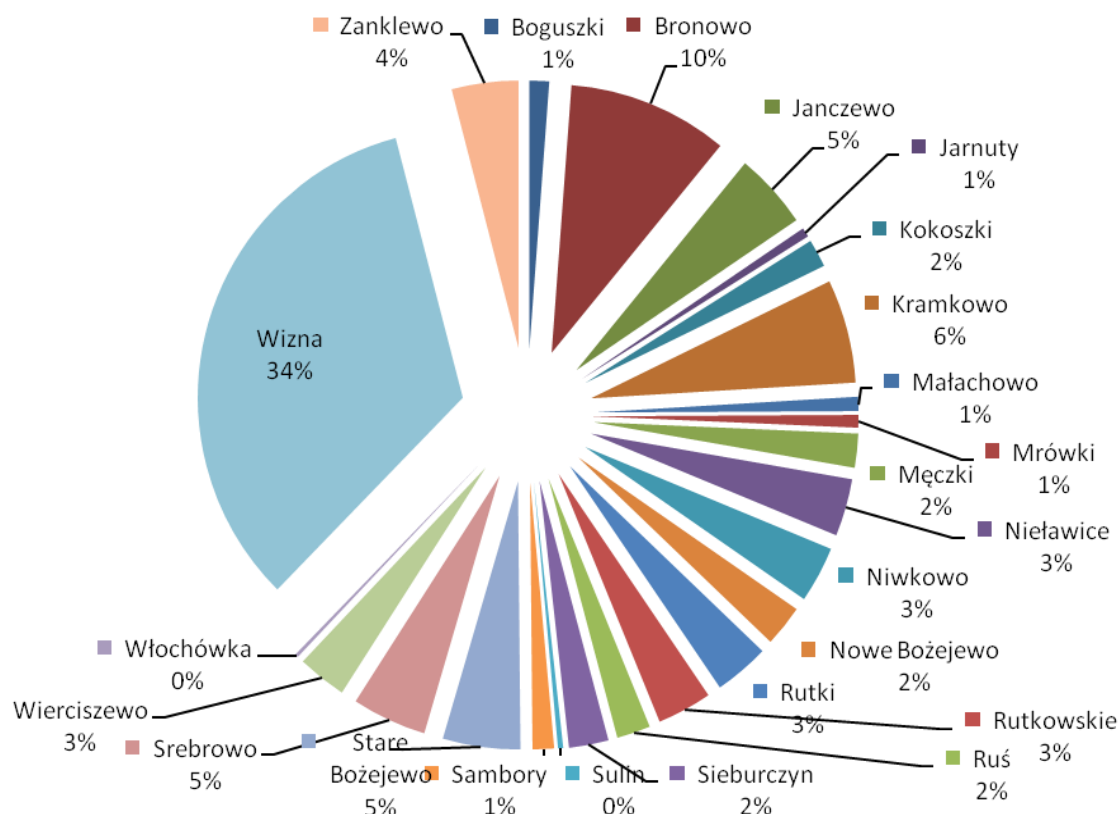
Nazwa wsi	Liczba mieszkańców
Boguszki	53
Bronowo	434
Janczewo	204
Jarnuty	25
Kokoszki	75
Kramkowo	278

Nazwa wsi	Liczba mieszkańców
Małachowo	38
Mrówki	34
Męczki	91
Nieławice	154
Niwkowo	151
Nowe Bożejewo	111
Rutki	149
Rutkowskie	148
Ruś	91
Sieburczyn	107
Sulin	14
Sambody	58
Stare Bożejewo	210
Srebrowo	202
Wierciszewo	133
Włochówka	9
Wizna	1493
Zanklewo	181
RAZEM	4443

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Udział poszczególnych wsi w ogólnej liczbie mieszkańców gminy ilustruje rysunek 3.

Rysunek 3. Udział poszczególny wsi w zaludnieniu gminy Wizna.

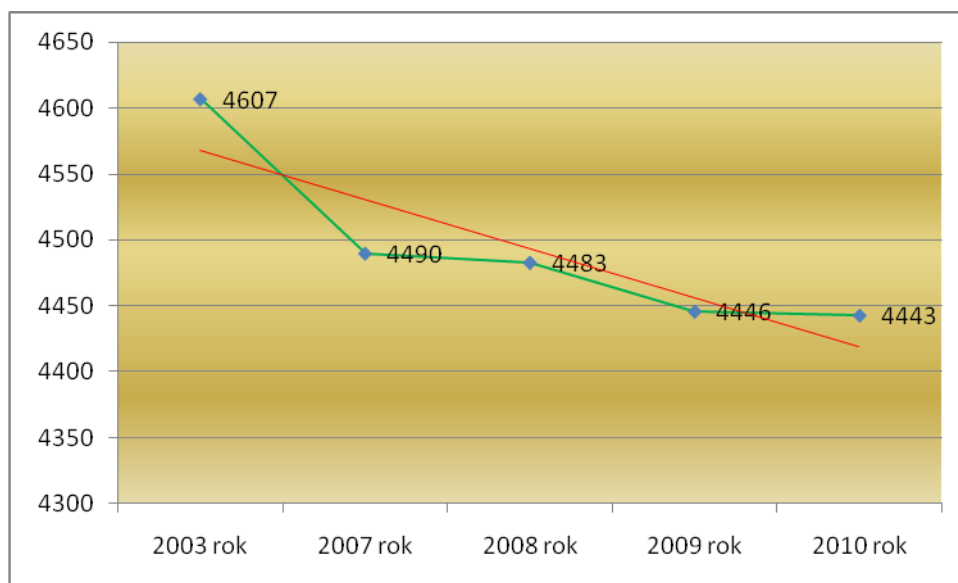

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wizna.

Jak wynika z rysunku 3 najwięcej ludności zamieszkuje wieś gminną Wiznę – około 34%. Drugą pod względem ludności wsią jest wieś Bronowo, którą zamieszkuje ok. 10% ludności gminy. Po 5-6% ogólnej liczby ludności zamieszkuje wsie Janczewo, Kramkovo, Stare Bożejewo i Srebrów. Liczba mieszkańców w pozostałych wsiach stanowi do 3% wszystkich osób zamieszkujących gminę Wizna.

Tendencję zmian liczby ludności w latach 2003-2010 zaprezentowano na rysunku 4.

Rysunek 4. Liczba ludności gminy Wizna w latach 2003 – 2010

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

W ciągu ostatnich lat liczba ludności w gminie Wizna sukcesywnie ulega zmniejszeniu. Dynamikę zmian liczby ludności przedstawiono w tabeli 3. Jako rok bazowy przyjęto 2003 rok.

Tabela 3. Dynamika zmian liczby ludności gminy Wizna w latach 2003-2010 w procentach

Lata	2003	2007	2008	2009	2010
Dynamika	100	97,15	97,31	96,50	96,44

Źródło: opracowanie własne.

Ilość wytwarzanych odpadów zależy także od rodzaju zabudowy mieszkaniowej oraz sposobu ogrzewania mieszkań. Liczbę mieszkańców gminy Wizna z podziałem na rodzaj zabudowy przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Mieszkańcy gminy Wizna według typu zabudowy

Zabudowa	Liczba ludności	Sposób ogrzewania
jednorodzinna	4353	węgiel, drewno
wielorodzinna	90	olej, węgiel, drewno

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

2.3. Infrastruktura techniczna w gminie – wodociągi i kanalizacja

W tabeli 5 przedstawiono informacje dotyczące sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Wizna

Tabela 5. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w gminie Wizna – stan na dzień 31.12. 2009 r.

Sieć	Długość sieci km	Liczba budynków przyłączonych do sieci	Długość przyłączy km	Ludność Korzystająca %
wodociągowa	72,28	900	28,66	59,2
kanalizacyjna	10,00	312	5,70	21,6

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna i GUS (www.stat.gov.pl).

Sieć wodociągową posiada 22 z 24 miejscowości gminy Wizna. Wodociągu nie posiadają miejscowości Sulin i Włochówka. Natomiast sieć kanalizacyjną posiada tylko miejscowość Wizna.

Infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną zarządza Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Wiźnie.

Ścieki oczyszczane są w oczyszczalni ścieków w Wiźnie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu SBR-BIOGEST o przepustowości 200 m³ z punktem zlewnym ścieków dowożonych, z możliwością rozbudowy. Projektowana ilość ścieków dopływających do oczyszczalni w przeliczeniu na RLM wynosi 1350.

W trakcie pracy oczyszczalni powstają osady nadmierne z procesów biologicznego oczyszczania ścieków. Są one magazynowane w zbiorniku osadów o czasie przetrzymywania 7 dni. Następnie są odwadniane na workownicy typu DRAIMAD i składowane pod wiatą. Ostatecznie osady są wykorzystywane do rekultywacji w procesie R-14 zamkniętego składowiska odpadów do końca grudnia 2014 r.

2.4. Działalność przemysłowa, handlowa, usługowa i oświatowa

Na terenie gminy Wizna zarejestrowanych jest 115 podmiotów gospodarczych, w tym:

- podmioty usługowe – 49,
- podmioty handlowe – 46,
- podmioty budowlane – 20.

Na obszarze gminy rozwija się ruch turystyczny. Funkcjonuje tu 6 gospodarstw agroturystycznych, 1 pensjonat i 1 zajazd.

Na terenie gminy Wizna znajdują się 3 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum oraz 3 przedszkola. Lokalizację tych placówek oraz liczbę dzieci i uczniów zaprezentowano w tabeli 6.

Tabela 6. Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy Wizna

Rodzaj placówki	Lokalizacja	Liczba dzieci/uczniów
Szkoła Podstawowa	Wizna	159
Szkoła Podstawowa	Stare Bożejewo	32
Szkoła Podstawowa	Rutki	81
Gimnazjum	Wizna	184
Przedszkole	Wizna	34
Przedszkole	Stare Bożejewo	9
Przedszkole	Rutki	18

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Na obszarze gminy nie jest prowadzona działalność przemysłowa.

2.5. Dochody i wydatki w gminie Wizna

Wydatki ponoszone przez gminę Wizna na poszczególne rodzaje działalności w latach 2007-2009 przedstawiono w tabeli 7.

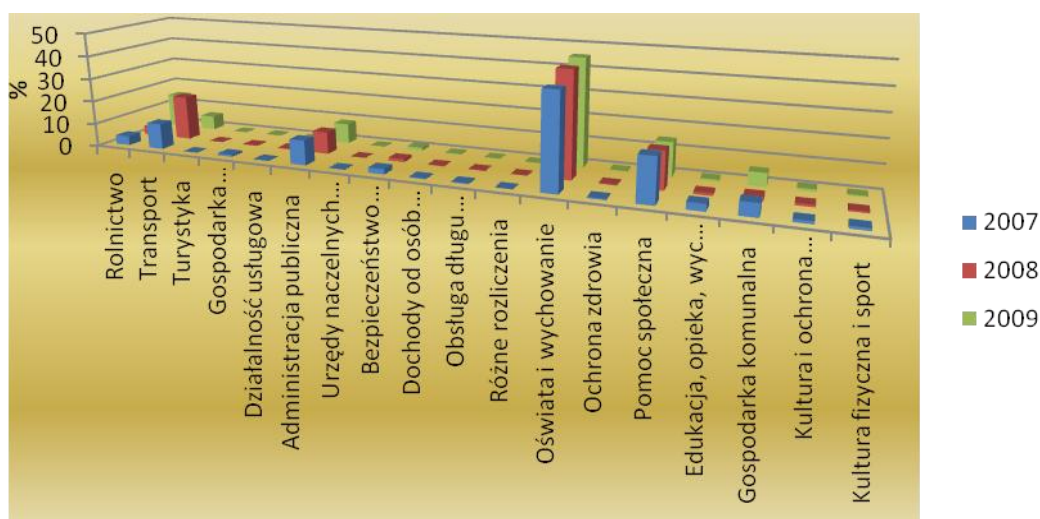
Tabela 7. Zestawienie wydatków w gminie Wizna w latach 2007-2009

Rodzaj	Wysokość w zł		
	2007	2008	2009
Rolnictwo	341152,38	390622,79	1748918,68
Transport	956930,99	2013545,62	727104,18
Turystyka	2016,46	6222,45	10359,71
Gospodarka mieszkaniowa	77049,38	29472,60	35394,78
Działalność usługowa	19178,40	46946,00	17000,00
Administracja publiczna	908584,68	995946,08	1032348,68
Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i sądów	20827,50	644,00	14124,94
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	190393,21	134831,86	155407,96
Dochody od osób prawnych, osób fizycznych oraz wydatki związane z ich poborem	31350,21	30321,75	35508,64
Obsługa długu publicznego	32774,91	23562,67	12242,74
Różne rozliczenia	5093,18	2424,72	-

Rodzaj	Wysokość w zł		
	2007	2008	2009
Oświata i wychowanie	3453012,27	4659419,82	5420899,60
Ochrona zdrowia	43023,31	40558,08	55723,95
Pomoc społeczna	1611012,86	1666902,59	1692628,06
Edukacja, opieka, wychowanie	257740,97	113120,74	96763,20
Gospodarka komunalna	474749,28	207139,27	657080,06
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	99904,82	103783,47	116866,03
Kultura fizyczna i sport	90634,05	67896,09	60051,50
RAZEM	8615428,85	10533360,60	11888422,71

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna

Rysunek 5. Struktura wydatków ponoszonych przez gminę Wizna w latach 2007-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wizna

Jak wynika z rysunku 5 struktura wydatków gminy Wizna nie ulega znacznym zmianom. Najwięcej wydatków związanych jest z oświatą i wychowaniem – około 40% wszystkich wydatków. Finansowanie gospodarki komunalnej, w tym gospodarki odpadami stanowi około 5% wszystkich wydatków gminy. Najmniej na tę działalność gmina wydała w 2008 roku – około 2% wydatków poniesionych w tym roku.

W tabeli 8 przedstawiono natomiast dochody gminy Wizna w latach 2007 - 2009

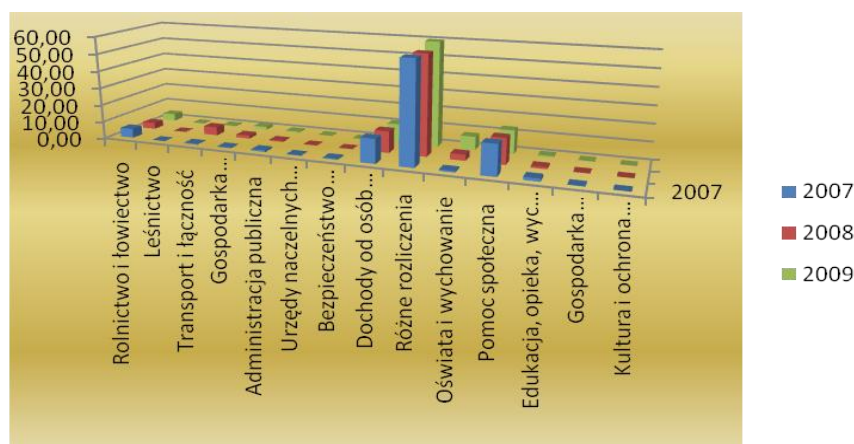
Tabela 8. Zestawienie dochodów budżetowych gminy Wizna w latach 2007-2009

Rodzaj	Wysokość w zł		
	2007	2008	2009
Rolnictwo i łowiectwo	461739,08	378111,28	476582,02
Leśnictwo	1377,30	2504,07	1916,30
Transport i łączność	40475,71	505534,36	51334,41
Gospodarka mieszkaniowa	32356,50	191959,69	190396,36
Administracja publiczna	81786,84	72393,39	72092,35
Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i sądów	20827,50	644,00	14124,94
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	45000,00	-	-
Dochody od osób fizycznych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	1198768,18	1287415,41	1267861,14
Różne rozliczenia	5047560,56	5948898,61	6921723,15
Oświata i wychowanie	70430,44	364528,43	890098,73
Pomoc społeczna	1515143,77	1551811,23	1543156,91
Edukacja, opieka, wychowanie	146376,08	113120,74	95963,20
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	21855,76	28654,37	25484,90
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	532,90	1845,00	2539,40
RAZEM	8684230,62	10447420,58	11553273,81

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Na rysunku 6 zilustrowano udział procentowy poszczególnych źródeł dochodów gminy w całkowitych dochodach w latach 2007-2009.

Rysunek 6. Struktura dochodów gminy Wizna w latach 2007-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wizna.

3. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE

3.1. Ilość i skład odpadów komunalnych

W tabeli 9 zaprezentowano szacunkową ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie Wizna w latach 2009 -2010.

Tabela 9. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Wizna

Wyszczególnienie	2009	2010
Liczba ludności	4446	4443
Wskaźnik [kg/M/rok]	141	142
Ilość wytworzonych odpadów [Mg]	626,89	630,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO dla województwa podlaskiego na lata 2009-2012 oraz liczby mieszkańców gminy Wizna w 2010 roku.

Na podstawie wskaźników zawartych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadania dla województwa podlaskiego na lata 2009-2012 (WPGO) oszacowano także ilość odpadów komunalnych pochodzących z poszczególnych źródeł (tabela 10).

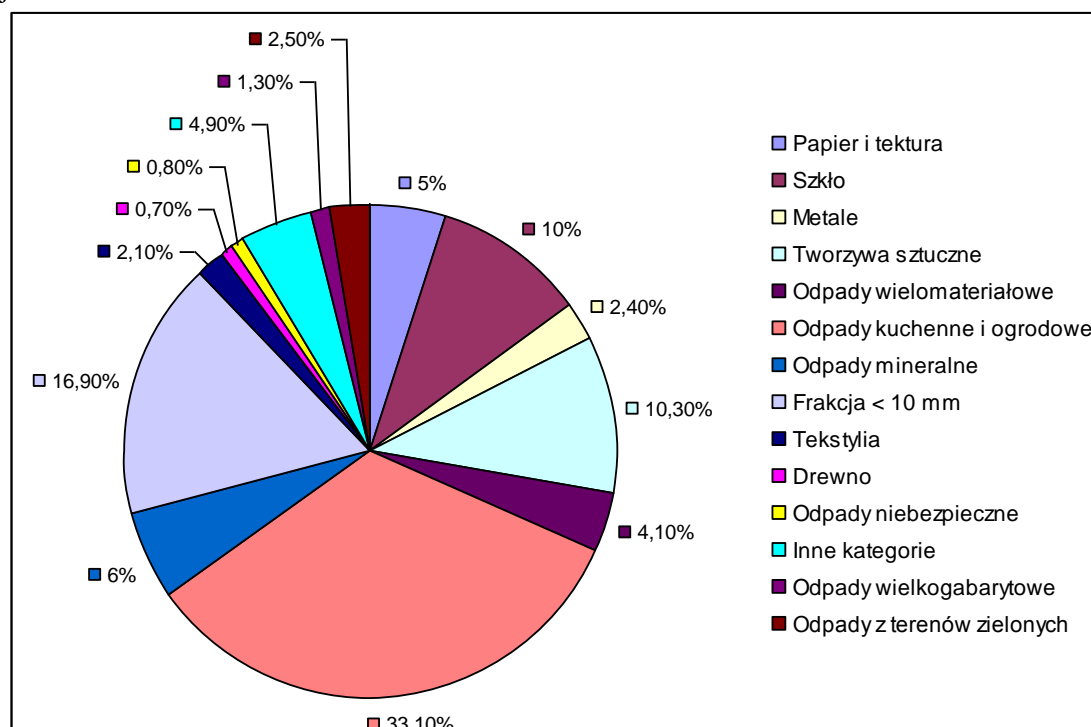
Tabela 10. Masa odpadów komunalnych według źródeł powstania w 2010 roku

Wyszczególnienie	%	Ilość Mg
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	89	561,23
Odpady komunalne zbierane selektywnie	0	0
Odpady z ogrodów i parków	2,5	15,96
Odpady z targowisk	1,9	12,12
Odpady z czyszczenia ulic i placów	0	0
Odpady wielkogabarytowe	6,6	41,6
Razem	100	630,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO dla województwa podlaskiego na lata 2009-2012 oraz liczby mieszkańców gminy Wizna w 2010 roku.

W gminie Wizna nie były prowadzone badania składu morfologicznego odpadów komunalnych. W związku z tym przy ustalaniu ilości poszczególnych grup odpadów wchodzących w skład zmieszanych odpadów komunalnych posłużono się średnim składem morfologicznych odpadów komunalnych wytwarzanych na terenach wiejskich zawartym w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO) (rys. 7).

Rysunek 7. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych na terenach wiejskich

Źródło: Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014, Warszawa 2010 r.

W tabeli 11 przedstawiono szacunkowe ilości poszczególnych grup odpadów wchodzących w skład odpadów komunalnych wytworzonych w 2010 roku.

Tabela 11. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w 2010 roku

Grupy odpadów	Masa odpadów [Mg]
Papier i tektura	31,55
Szkło	63,09
Metale	15,14
Tworzywa sztuczne	64,98
Odpady wielomateriałowe	25,87
Odpady kuchenne i z ogrodów	208,2
Odpady mineralne	37,85
Fracja <10 mm	106,62
Tekstylia	13,25
Drewno	4,42
Odpady niebezpieczne	5,05
Inne kategorie	30,92
Odpady wielkogabarytowe	8,2
Odpady z terenów zielonych	15,77
Razem	630,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników zawartych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014.

3.2. Osady ściekowe, odpady weterynaryjne i odpady azbestowe

W gminie Wizna funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków. W 2009 roku wytworzyła ona 16 ton osadów ściekowych (13 ton suchej masy). Osady ściekowe nie były badane pod kątem możliwości ich rolniczego wykorzystania.

Ustabilizowane osady ściekowe (kod 19 08 05) są wykorzystywane do rekultywacji w procesie R-14 zamkniętego składowiska odpadów do końca okresu rekultywacji, czyli do końca grudnia 2014 r. będą w ten sposób wykorzystywane.

Odpady weterynaryjne (padłe zwierzęta) z terenu gminy Wizna są odbierane przez specjalistyczną firmę, z którą gmina ma podpisaną umowę. Za usługi gmina płaci ryczałt w wysokości 500zł + VAT za miesiąc.

W celu rozpoznania aktualnego stanu ilości i rodzaju wyrobów zawierających azbest, zlokalizowanych na terenie Gminy Wizna zinwentaryzowano łącznie 1 136 nieruchomości, z czego jedynie 278 posesji było wolnych od wyrobów azbestowych. Oznacza to, że na 75% nieruchomości znajdowały się wyroby zawierające azbest – pokrycia dachowe w postaci płyt falistych, rzadziej płyt płaskich „karo”.

Wśród 858 nieruchomości, na których zostały zidentyfikowane wyroby zawierające azbest znajduje się 1 776 budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi falistymi oraz płytami płaskimi „karo”. Większość tych budynków - 1 305 - to budynki gospodarcze. Natomiast w przypadku budynków mieszkalnych 452 z nich pokrytych jest azbestem (25%).

Łączna masa wyrobów zawierających azbest, zalegających na dachach budynków z terenu Gminy Wizna, kształtuje się na poziomie 4 015 Mg.

Jedynie 2 osoby spośród ankietowanych zadeklarowały usuwanie azbestu w przeszłości. Łącznie usunięto około 3 Mg wyrobów azbestowych z terenu gminy Wizna.

Gmina posiada aktualny *Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wizna (wrzesień 2010)*.

3.3. Podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami

Gmina Wizna wydała 3 decyzje zezwalające na odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy Wizna (tabela 12).

Tabela 12. Podmioty posiadające zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych

Nazwa podmiotu	Termin wydania decyzji	Okres obowiązywania decyzji
Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe MPO Spółka z o.o. w Białymstoku ul. 27 lipca 62 15-950 Białystok	05.07.2004 rok	do 2014 roku
Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne ASTWA Spółka z o.o. w Białymstoku ul. Kombatantów 4 15-102 Białystok	21.05.2004 rok	do 2014 roku
MPK Spółka z o.o. ul. Kołobrzeska 5 07-401 Ostrołęka	27.07.2010 rok	do 10 sierpnia 2020 roku
Zakład Usługowy WINPOL s.c. ul. Kazańska 1 18-400 Łomża	04.08.2010 rok	do 31 lipca 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wizna.

Obecnie na obszarze gminy Wizna usługi z zakresu odbioru odpadów komunalnych prowadzi Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe MPO Spółka z o.o. w Białymstoku.

W 2009 roku przedsiębiorstwo odebrało 43,5 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Zgodnie z przeprowadzonym spisem na terenie gminy jest 1 136 posesji. Z MPO Białystok umowy na odbiór odpadów ma podpisane 735 posesji.

3.4. Zbiórka i transport odpadów

Sposób gromadzenia odpadów oraz częstotliwość ich wywozu uregulowane są przez Uchwałę Rady Gminy Nr VII/33/07 z dnia 4 kwietnia 2007 roku w sprawie określenia zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wizna.

Rodzaj i liczbę pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna zestawiono w tabelach 13 i 14.

Tabela 13. Liczba pojemników 110 l udostępnionych przez Urząd Gminy Wizna w 2010 roku

Wieś	Liczba pojemników
Bronowo	64
Stare Bożejewo	37
Rutki	31
Rutkowskie	32
Sieburczyn	19
Srebrowo	46
Sambory	7
Wierciszewo	23
Janczewo	37
Nieławice	24
Jarnuty	7
Męczki	9
Włochówka	6
Ruś	19
Niwkowo	26
Kramkowo	49
Zanklewo	24
Kokoszki	9
Boguszki	7
Nowe Bożejewo	9
Mrówki	3
Małachowo	3
Wizna	311
RAZEM	802

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Tabela 14. Liczba pojemników z MPO Białystok na terenie gminy Wizna w 2010 roku

Rodzaj	Liczba
MGB-1100	24
MGB-120	58
MGB-240	6
MGB-400	11
MGB-660	10
PA-1100	5
PA-700	2
SM 110	31
RAZEM	147

Źródło: dane MPO Białystok.

Na rysunkach 8 i 9 zaprezentowano rodzaje pojemników do zbiórki odpadów komunalnych stosowane na obszarze gminy Wizna.

Rysunek 8. Pojemniki stosowane do zbiórki odpadów komunalnych w gminie Wizna

MGB – 1100, MGB – 400, MGB-660

MGB-120, MGB-240

PA – 1110

SM 110

Na terenie gminy brak jest pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Odpady z obszaru gminy Wizna odbierane są raz w miesiącu.

Transport odpadów odbywa się sprzętem należącym do MPO w Białymstoku. Obsługą gminy Wizna zajmuje się jeden samochód typu wysoki zgmiot (rys. 9). W szczególnych przypadkach wysyłany jest drugi wóz tego typu.

Rysunek 9. Rodzaj samochodów zbierających odpady z obszaru gminy Wizna

Źródło: www.mpo.bialystok.pl.

3.5. Instalacje do unieszkodliwiania odpadów

Na terenie gminy Wizna zlokalizowane jest jedno składowisko odpadów komunalnych, które zostało zamknięte 30.12.2009 roku. Jest to obiekt położony w miejscowości Wizna na działce ewidencyjnej nr 572 o powierzchni 1,12 ha, która jest własnością gminy (tabela 15).

Tabela 15. Charakterystyka zamkniętego składowiska odpadów w Wiźnie

Elementy charakterystyki składowiska	Informacje
Nazwa i adres składowiska odpadów	Składowisko odpadów w Wiźnie, gmina Wizna, woj. podlaskie
Typ składowiska	inne niż niebezpieczne
Nazwa i adres właściciela składowiska	Urząd Gminy Wizny Ul. Pl. Kapitana Raginisa 35 18-435 Wizna
Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Urząd Gminy Wizny Ul. Pl. Kapitana Raginisa 35 18-435 Wizna
Liczba kwater	1
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	ROŚ 7623-1/03, 29.02.2003 rok
Instalacja do odprowadzania gazu składowiskowego	Brak
Drenaż odcieków	Brak
Rejestracja wjazdów	Nie
Ewidencja odpadów	Nie
Monitoring wód podziemnych	piezometry
Rok uruchomienia	1986
Rok zamknięcia	2009

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Do rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów wykorzystywane będą odpady wymienione w tabeli 16 zgodnie z procesem R-14 określonym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 roku.

Tabela 16. Odpady poddawane unieszkodliwianiu i odzyskowi na terenie zamkniętego składowiska odpadów w Wiźnie

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Ilość do poddania procesowi odzysku lub unieszkodliwiania w okresie roku
01 01 02	Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali	100t
01 04 08	Odpady żwiru lub skruszone skały inne niż wymienione w 01 04 07	100t
01 04 09	Odpadowe piaski i iły	50t
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i popioły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	50t
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	100t
17 01 02	Gruz ceglany	50t

17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	20t
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	20t
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	20t
17 05 06	Urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05	50t
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	40t
19 12 09	Minerały (np. piasek, kamienie)	50t
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	50t

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Odpady wymienione w tabeli 16 są lub będą wykorzystywane do celów wymienionych w tabeli 17.

Tabela 17. Sposób wykorzystywania odpadów na zamkniętym składowisku odpadów w Wiźnie

Kod odpadu	Sposób wykorzystania
01 01 02 01 04 08 01 04 09 17 01 01 17 01 02 17 01 03 17 01 07 19 12 09	do porządkowania i zabezpieczenia przed erozją wodną i wietrzną skarpy i powierzchni korony zamkniętego składowiska lub jego części w ilości wynikającej z technicznego sposobu zamknięcia składowiska
10 01 01 17 05 04 17 05 06 19 08 05 20 02 02	do rekultywacji biologicznej zamkniętego składowiska; odpad o kodzie: 10 01 01 przed wykorzystaniem wymieszamy w proporcji 1:1 z odwodnionymi osadami ściekowymi.

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

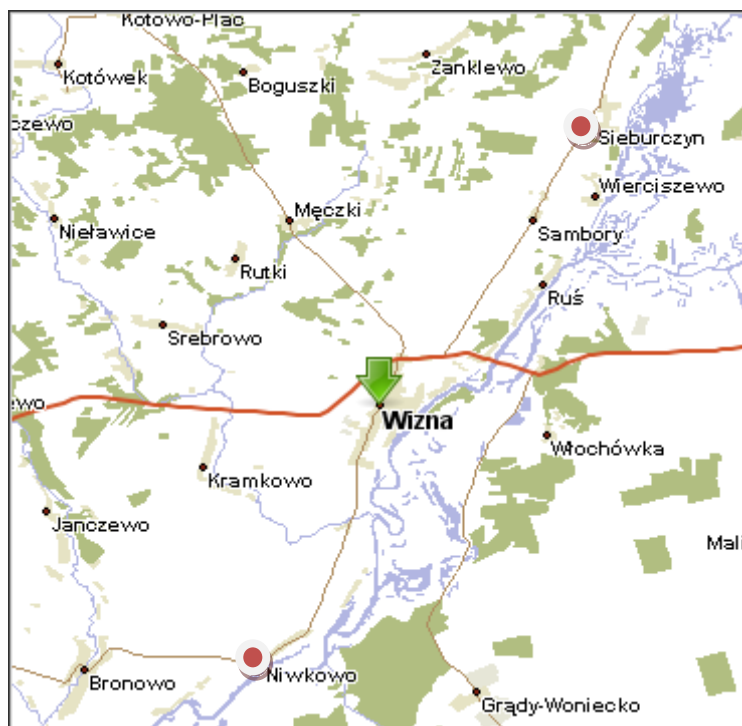
Działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów będzie prowadzona na terenie zamkniętego składowiska odpadów przez okres 5 lat, czyli do zakończenia jego rekultywacji.

Z powodu zamknięcia składowiska odpadów w Wiźnie obecnie odpady komunalne są wywożone na składowisko odpadów w Czartorii.

3.6. *Dzikie składowiska odpadów*

W 2010 roku odkryto w miejscowościach Sieburczyn i Niwkowo na działkach prywatnych 2 dzikie wysypiska (rys.10).

Rysunek 10. Lokalizacja dzikich wysypisk na terenie gminy Wizna

Źródło mapy: <http://mapa.targeo.pl/miasta/Wizna>

Teren, na którym zlokalizowane było dzikie składowisko odpadów w Sieburczynie należy do obszaru Natura 2000. Został on sprzedany osobie prywatnej, która jest zobligowana do usunięcia odpadów ze swojego obszaru.

Natomiast w odniesieniu do składowiska w Niwkowie to z końcem roku 2010 roku zostało przeprowadzone scalenie gruntów w wyniku którego, teren z dzikim wysypiskiem przypadł jednemu gospodarzowi, który uporządkował je wiosną 2011 r.

3.7. Koszty gospodarki odpadami

Koszty poniesione przez gminę na gospodarkę odpadami w latach 2007-2010 przedstawiono w tabelach 18-21.

Tabela 18. Wydatki gminy na gospodarkę odpadami w 2007 roku

Rodzaj	Kwota [zł]
Rekultywacja i praca sprzętu na wysypisku	9 455,31
Opracowanie sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami	2 440,00
Rodzaj	Kwota [zł]
Wykonanie projektu rekultywacji składowiska odpadów	5 500,00
Badania i analiza wody na wysypisku	4 953,22
Wykonanie mapy	1 000,00
RAZEM	23 348,53

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna

Tabela 19. Wydatki gminy na gospodarkę odpadami w 2008 roku

Rodzaj	Kwota [zł]
Spychanie śmieci na wysypisku	2 020,40
Prace porządkowe na wysypisku śmieci	4 860,00
Analiza wody na wysypisku	7 998,28
RAZEM	14878,68

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Tabela 20. Wydatki gminy na gospodarkę odpadami w 2009 roku

Rodzaj	Kwota [zł]
Prace porządkowe na wysypisku śmieci	6 480,00
Spychanie DT na wysypisku	4 947,00
Badania i analiza wody na wysypisku	7 217,70
RAZEM	18644,70

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Tabela 21. Wydatki gminy na gospodarkę odpadami w I połowie 2010 roku

Rodzaj	Kwota [zł]
Prace porządkowe na wysypisku	3 240,00
Składowanie odpadów na wysypisku w Korycinie	800,02
Praca sprzętu na wysypisku, usunięcie gruzu itp.	6 838,40

Badania i analiza wody na wysypisku	2 405,90
Realizacja porozumienia dotyczącego współfinansowania wspólnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi miasta Łomży i okolicznych gmin	313 494,60
RAZEM	326778,92

Źródło: dane Urzędu Gminy Wizna.

Mieszkańcy gminy Wizna ponoszą koszty usuwania odpadów zgodnie z cennikiem Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowe MPO Spółka z o.o. w Białymstoku (tabela 22).

Tabela 22. Cennik odbioru odpadów z obszaru gminy Wizna – poziom 2010 roku

Rodzaj	Cena
MGB-1100	44,94 zł/m ³
MGB-120	10,70 zł/za branie
Rodzaj	Cena
MGB-240	17,66 zł/za branie
MGB-400	32,10 zł za kurs
MGB-660	42,80 zł za kurs
PA-1100	44,94 zł za kurs
PA-700	37,45 zł za kurs
SM 110	8,02 zł za zabranie

Źródło: dane uzyskane z Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowe MPO Spółka z o.o. w Białymstoku.

3.8. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy Wizna

Na obszarze Gminy Wizna zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami:

1. Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców.
2. Brak objęcia wszystkich mieszkańców gminy umowami na odbiór odpadów komunalnych.
3. Brak wydzielenia odpadów niebezpiecznych i ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych.
4. Brak selektywnej zbiórki odpadów.
5. Spalanie odpadów w paleniskach domowych.
6. Niewystarczający nadzór nad właścicielami nieruchomości w sprawie wypełniania przez nich obowiązków związanych z gospodarką odpadami komunalnymi.

7. Brak informacji na temat składu morfologicznego odpadów komunalnych, co utrudnia ustalenie ilości poszczególnych grup odpadów wchodzących w skład zmieszanych odpadów komunalnych i dokładnego określenia ilości odpadów segregowalnych.
8. Trudności w uzyskaniu dofinansowania na usuwanie azbestu przez gospodarstwa domowe.
9. Brak badania osadów ściekowych pod względem możliwości ich rolniczego wykorzystania.

4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Prognozę zmian ilości i jakości odpadów komunalnych oparto o określony wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych dla roku 2010 wynoszący 141 kg/M/rok oraz o założenia planów gospodarki wyższego szczebla tj.:

- Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014),
- Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2009-2012 (WPGO 2009),
- Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,

W wyżej wymienionych planach przyjęto następujące założenia:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów będzie się kształtował na poziomie 5% w okresach 5 letnich, czyli 1% rocznie,
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów 2% w 2006 roku do 10% w 2010 roku i 20% w 2018 roku może spowodować zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych, zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw, szkła i metali,
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 będzie wzrastać średnio o 5% w okresach 5-letnich (1% w skali roku).

Główną cechą grupy odpadów komunalnych, tj. odpadów z gospodarstw domowych i obiektów infrastruktury jest brak jednorodności składu i duże wahania ilościowe i jakościowe. Dokładne rozpoznanie składu odpadów wymaga prowadzenia badań ich morfologii w dłuższym okresie czasu, co najmniej kilku lat.

Skład odpadów zależy od wielu czynników, m.in. od:

- wielkości jednostki osadniczej,
- charakteru terenu: rolniczy, przemysłowy, turystyczny, itp.,
- struktury społecznej i infrastruktury komunalnej (rodzaj zabudowy, stopień jej zwartości, rodzaj usług, itp.),
- poziomu zamożności społeczeństwa.

Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w gminie została sporządzona w dużym stopniu uogólnienia. Gmina Wizna nie dysponuje szczegółowymi badaniami składu morfologicznego odpadów wytwarzanych na jej terenie. W prognozie posłużono się jednostkowymi wskaźnikami przyjętymi dla poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych w KPGO 2014 r.

4.1. Zmiany demograficzne

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna będzie zależna od prognozowanej liczby mieszkańców oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów, wynikające głównie z przesłanek rozwoju gospodarczo-społecznego, takich jak rynek pracy, struktura zatrudnienia, problemy bezrobocia, charakter i położenie gminy. Zmianę wskaźników emisji odpadów przyjęto z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, zaś prognozowaną liczbę ludności według Głównego Urzędu Statystycznego.

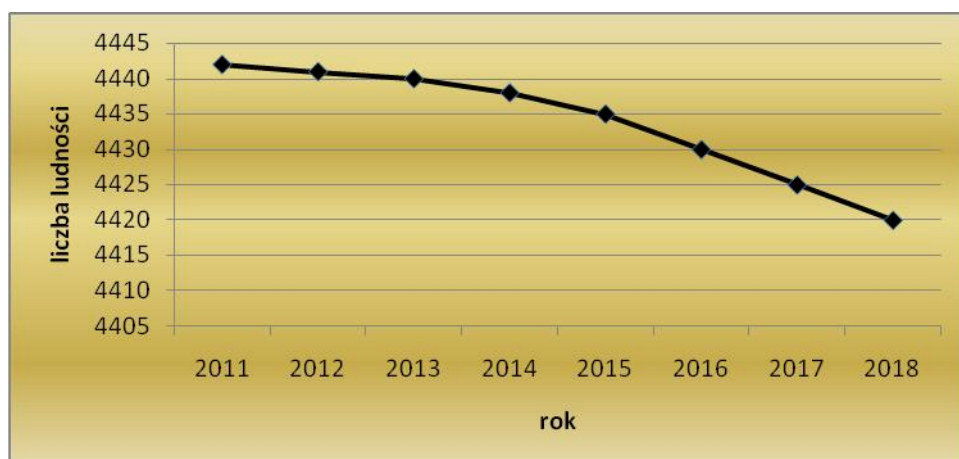
Uwzględniając istniejące tendencje demograficzne można określić prognozę ludności na najbliższe lata. Prognozę demograficzną dla gminy Wizna opracowano na podstawie danych statystycznych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny (tabela 23 i rysunek 11).

Tabela 23. Prognoza liczby ludności dla powiatu łomżyńskiego na lata 2011-2018

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba ludności gminy Wizna	4442	4441	4440	4438	4435	4430	4425	4420

Źródło: opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności na lata 2008 -2035 GUS (www.stat.gov.pl).

Rysunek 11. Prognoza zmian demograficznych dla gminy Wizna w latach 2011-2018

Źródło: opracowanie własne Prognozy ludności na lata 2008 -2035 GUS (www.stat.gov.pl).

Zgodnie z obliczeniami liczba ludności gminy Wizna w 2018 roku zmniejszy się o ok. 0,5% w stosunku do liczby ludności z 2010 roku.

4.2. Prognozowana ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w latach 2011-2018

W oparciu o prognozę demograficzną oraz uwzględniając zmiany jednostkowych wskaźników nagromadzenia odpadów zgodnie z WPGO 2009 oraz na podstawie wskaźników jednostkowych określonych dla Gminy Wizna opracowano prognozę wielkości wytwarzanych odpadów komunalnych. W tabeli 24 zamieszczono dane dotyczące prognozowanej masy odpadów komunalnych do roku 2018, a w tabeli 25 i na rysunku 12 prognozowaną masę poszczególnych strumieni odpadów.

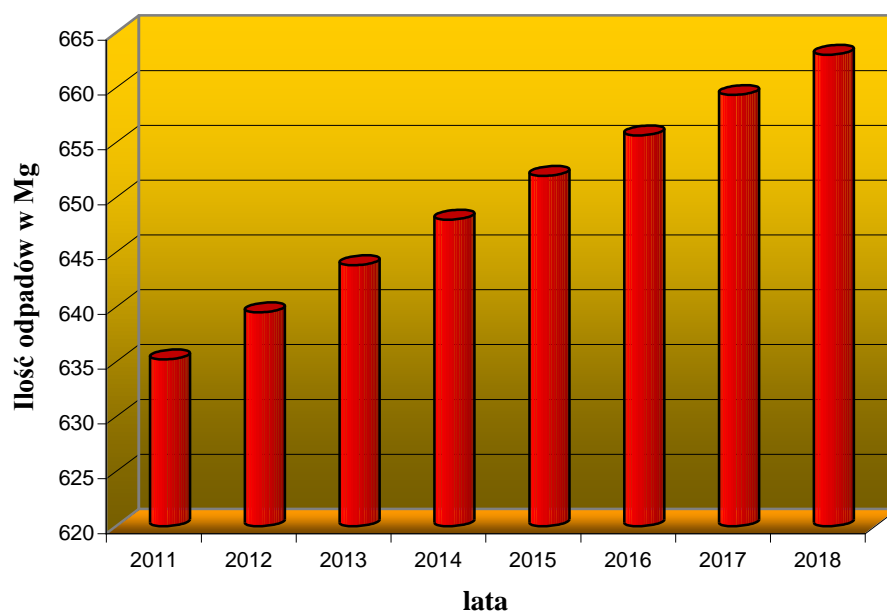
Tabela 24. Prognozowana ilość odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna w latach 2011-2018

Rok	Liczba ludności	Wskaźnik nagromadzenia odpadów [kg/M/rok]	Ilość odpadów [Mg]
2011	4442	143	635,21
2012	4441	144	639,50
2013	4440	145	643,80
2014	4438	146	647,95
2015	4435	147	651,95
2016	4430	148	655,64

Rok	Liczba ludności	Wskaźnik nagromadzenia odpadów [kg/M/rok]	Ilość odpadów [Mg]
2017	4425	149	659,33
2018	4420	150	663,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO dla województwa podlaskiego na lata 2009-2012 oraz Prognozy ludności na lata 2008 -2035 GUS (www.stat.gov.pl).

Rysunek 12. Prognozowana masa odpadów komunalnych do roku 2018 w gminie Wizna

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli 14.

Tabela 25. Prognozowana ilość strumieni odpadów na terenie gminy Wizna w latach 2011-2018 [Mg]

Strumień odpadów	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Papier i tektura	31,76	31,97	32,19	32,40	32,60	32,78	32,97	33,15
Szkło	63,52	63,95	64,38	64,79	65,19	65,56	65,93	66,30
Metale	15,25	15,35	15,45	15,55	15,65	15,74	15,83	15,91
Tworzywa sztuczne	65,43	65,87	66,31	66,74	67,15	67,53	67,91	68,29
Odpady wielomateriałowe	26,04	26,22	26,39	26,56	26,73	26,88	27,03	27,18
Odpady kuchenne i ogrodów	209,62	211,04	212,46	213,83	215,15	216,36	217,58	218,79
Odpady mineralne	38,11	38,37	38,63	38,88	39,12	39,34	39,56	39,78
Fracja <10 mm	107,35	108,08	108,80	109,50	110,18	110,80	111,43	112,05
Tekstylia	13,34	13,43	13,52	13,60	13,69	13,77	13,84	13,92
Drewno	4,45	4,48	4,51	4,54	4,56	4,59	4,62	4,64
Odpady niebezpieczne	5,08	5,11	5,15	5,18	5,21	5,24	5,27	5,30
Inne kategorie	31,13	31,34	31,55	31,75	31,95	32,13	32,31	32,49
Odpady wielkogabarytowe	8,26	8,31	8,37	8,42	8,47	8,52	8,57	8,62
Odpady z terenów zielonych	15,88	15,99	16,09	16,20	16,30	16,39	16,48	16,57
Razem	635,21	639,5	643,8	647,95	651,95	655,64	659,33	663

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników KGPO 2014 oraz Prognozy ludności na lata 2008 -2035 GUS (www.stat.gov.pl).

Z powyższych analiz wynika, że liczba odpadów z sektora komunalnego wzrośnie w 2018 roku w stosunku do 2010 o ok. 5%.

4.3. Prognoza ilości powstających osadów ściekowych

Na terenie gminy Wizna planuje się rozbudowę systemu kanalizacyjnego na obszarze miejscowości Kramkowo i Srebrowo (tabela 26).

Tabela 26. Planowana rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminie Wizna

Rok realizacji inwestycji	Miejscowość	Długość sieci kanalizacyjnej m	Liczba przyłączy	Liczba ludności
2011	Kramkowo	2321,6	67	281
2012	Srebrowo	1211	57	206
Razem		3532,6	124	487

Źródło: informacje uzyskane z Urzędu Gminy Wizna

W związku z rozwojem systemu zbiorowego oczyszczania ścieków wzrośnie także ilość powstających osadów ściekowych. Szacunkowe ilości odpadów z oczyszczalni ścieków pochodzące od mieszkańców nowych miejscowości podłączonych do sieci kanalizacyjnej prezentuje tabela 27.

Tabela 27. Ilość odpadów z oczyszczalni ścieków wytworzona przez mieszkańców Kramkowa i Srebrowa

Składnik	Wskaźnik kg s.m./M/rok	Ilość kg
piasek	0,9	438,3
skratki	6	2922
komunalne osady ściekowe	20	9740
Razem		13100,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planowanie gospodarki odpadami w Polsce. Poradnik. Powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami, Ministerstwo Środowiska, Danish Cooperation for Environment in Eastern Europe.

W związku ze wzrastającą ilością osadów ściekowych i zaplanowanym ich wykorzystaniem do rekultywacji składowiska tylko do 2014 roku, należy przeprowadzić ich badania pod kątem rolniczej przydatności i opracować ewentualny sposób ich przygotowywania do tego celu.

5. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

5.1. Metodyka opracowania strategii, celów i zadań w zakresie gospodarki odpadami na poziomie krajowym i regionalnym

Kierunki polityki rządu w zakresie gospodarki odpadami w Polsce określa Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 roku (M.P. 2010 nr 101 poz. 1183), który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku.

Przedmiotowy plan jest dokumentem strategicznym, w którym zostały określone krajowe cele i działania regionalne dotyczące m.in. gospodarki odpadami komunalnymi, które dotyczą okresu 2011-2014 oraz perspektywnie okresu 2015-2022.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa przyjęto następujące cele główne:

- zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk niespełniających standardów UE i ich rekultywacja,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji, sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

W gospodarce odpadami komunalnymi wskazano m.in. następujące cele:

- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014.
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów.
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksimum 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku,
- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do maksimum 200 do końca 2014 roku.

Dla osiągnięcia tych celów konieczne jest podjęcie odpowiednich działań zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym.

5.2. Założone cele gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Wizna oraz terminy ich osiągnięcia

Cele gospodarki odpadami określone w niniejszym planie wynikają bezpośrednio z dwóch najistotniejszych aktów prawnych regulujących kwestię gospodarki odpadami, tj.

- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. 2007 r., nr 39, poz. 251 z póź. zm.), określającej obowiązki jednostki samorządu terytorialnego w tej dziedzinie,
- Ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r., nr 236, poz. 2008 z póź. zm.), dotyczącej mechanizmów mających na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań służących wypełnieniu celów nałożonych przepisami prawa unijnego i krajowego.

Zadania powierzone samorządom terytorialnym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. 2007 r., nr 39, poz. 251 z póź. zm.) obejmują:

1. Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych.
2. Zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, z ograniczeniem składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz wydzieleniem z odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych.
3. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.
4. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych, odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych.
5. Ustawiczne podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej w zakresie racjonalizacji gospodarowania, minimalizacji generowania odpadów oraz sposobów ich odzysku i unieszkodliwiania.

W gminie Wizna przyjęto model gospodarki odpadami komunalnymi oparty na zawieraniu umów pomiędzy właścicielami nieruchomości a podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych. W takim modelu rola gminy opiera się na działaniach administracyjnych i kontrolnych, określonych w ustawie z dnia 13 września 1996

roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236, poz. 2008 z póź. zm.).

Założone cele zgodnie z zaleceniami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. nr 66, poz. 620) zostały określone w dwóch przedziałach czasowych:

- długoterminowego – obejmującego łącznie okres 8 lat, lata 2011-2018;
- krótkoterminowego – obejmującego okres 4-letni, lata 2011-2014.

Założone cele na lata 2011-2014 dla odpadów komunalnych:

1. Doskonalenie systemu zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi w gminie.
2. Rekultywacja zamkniętego z dniem 31 grudnia 2009 roku składowiska odpadów do 31 grudnia 2014 roku.
3. Na całym obszarze gminy Wizna odbywać się będzie selektywna zbiórka odpadów wdrażana sukcesywnie.
4. Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów.
5. Osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowisko odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach ((Dz.U. 2007 r., nr 39, poz. 251 z póź. zm.), tj. do dnia 31 grudnia 2013 ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 50% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.
6. Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksimum 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku.
7. Akceptacja społeczna dla nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia przyjętych celów.

Założone cele na lata 2015-2018 dla odpadów komunalnych:

1. Wzrost świadomości mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.
2. Stałe doskonalenie systemu zbiórki odpadów komunalnych zmieszanych i zbieranych selektywnie.
3. Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wizna.

4. Osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2018 ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 38% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Dla opracowania strategii działań zapewniającej osiągnięcie przyjętych celów, zmierzających do selektywnej redukcji odpadów komunalnych kierowanych na składowiska, analizie poddano kolejne fazy związane z powstawaniem, zbiórką, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, a także rynki zbytu końcowych produktów.

5.3. Przyjęty system zagospodarowania odpadów komunalnych

Na system zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna składają się następujące podstawowe elementy:

- wytwórcy odpadów (właściciele nieruchomości),
- podmioty odbierające odpady komunalne (zmieszane i selektywnie zbierane),
- obiekty i instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- jednostki i instytucje nadzorujących system.

Działający na obecnym poziomie system gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Wizna, bez dalszego doskonalenia, nie gwarantuje spełnienia celów zawartych w KPGO 2014 r., szczególnie osiągnięcia w latach 2011-2014 poziomów składowania odpadów ulegających biodegradacji.

Funkcjonujący na terenie Gminy Wizna system jest modelem powszechnie występującym na terenie kraju, co oznacza że jest w praktyce organizowany przez podmioty (przedsiębiorstwa), prowadzące działalność w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. W takim systemie rola gminy jest ograniczona do tworzenia warunków umożliwiających podmiotom prawidłowe wykonywanie tego zadania, a przede wszystkim opracowanie ram prawnych systemu zbiórki odpadów komunalnych.

Kolejne etapy zagospodarowania odpadów komunalnych tj. odzysk i unieszkodliwianie wymagają poza samorządem terytorialnym udziału organów wyższego szczebla administracji państwowej, w tym przede wszystkim zarządu województwa podlaskiego, odpowiedzialnego za wyznaczenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi.

Gmina Wizna wraz z pozostałymi gminami powiatu łomżyńskiego i kolneńskiego jest w rejonie działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Czartorii (gm. Miastkowo), w której uruchomione zostało składowisko odpadów z możliwości stworzenia racjonalnego i kompleksowego systemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla 154 500 mieszkańców.

Planowany system gospodarowania odpadami obejmuje:

1. Zbieranie selektywne i zbieranie odpadów zmieszanych.
2. Kierowanie wszystkich zebranych odpadów do planowanego zakładu w m. Czartoria (gm. Miastkowo)
3. Odpady po procesach ich przetwarzania deponowane na lokalnych składowiskach.
4. Elementy zakładu wg dokumentacji:
 - sortownia odpadów z selektywnej zbiórki i odpadów zmieszanych (20 tys. Mg/rok),
 - przydomowa kompostownia na odpady z pielęgnacji terenów zielonych,
 - instalacja do przetwarzania odpadów budowlanych,
 - punkt przyjmowania odpadów wielkogabarytowych,
 - magazyn odpadów niebezpiecznych,
 - wiaty na surowce wtórne,
 - kwatery (2) do składowania odpadów resztkowych,
 - kwatera do składowania odpadów azbestowych.

W latach 2011-2014 planowana jest rekultywacja zamkniętego już 31 grudnia 2009 roku składowiska odpadów w Wiźnie. Harmonogram działań rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów w Wiźnie przedstawia tabela 28.

Tabela 28. Harmonogram działań rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów w Wiźnie

Lp.	RODZAJ DZIAŁANIA	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
1.	Przeprowadzenie prac geodezyjnych na składowisku	marzec 2011 r.	Lipiec 2011 r.
2.	Formowanie skarp	-	Grudzień 2011 r.

3.	Przykrycie skarp 0,15m warstwą gleby zwięzłej (wykorzystanie odpadów o kodach 01 01 02, 01 04 08, 01 04 09, 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 19 12 09) pełniące rolę izolacyjną złoża odpadów oraz jej stabilizacja poprzez zagęszczanie do współczynnika $I_p = 0,5$.	Kwiecień 2010	Lipiec 2011
4.	Pokrycie skarp 0,25m warstwą rekultywacyjną- glebotwórczą (wykorzystanie odpadów o kodach 10 01 01, 17 05 04, 17 05 06, 19 08 05, 20 02 02) jej stabilizacja poprzez zagęszczanie	Lipiec 2011	Kwiecień 2014
5.	Przykrycie wierzchowiny sektora 0,15 m warstwą gleby zwięzłej (wykorzystanie odpadów o kodach 01 01 02, 01 04 08, 01 04 09, 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 19 12 09) pełniące rolę izolacyjną złoża odpadów oraz jej stabilizacja poprzez zagęszczanie do współczynnika $I_p = 0,5$.	Kwiecień 2011	Czerwiec 2012
6.	Przykrycie wierzchowiny sektora 0,25 m warstwą rekultywacyjną -glebotwórczą, (wykorzystanie odpadów o kodach 10 01 01, 17 05 04, 17 05 06, 19 08 05, 20 02 02) jej stabilizacja poprzez zagęszczanie	Czerwiec 2012	Kwiecień 2014
7.	Budowa rowu opaskowego wód opadowych na długości 435 m	Sierpień 2012	Wrzesień 2012
8.	Nawożenie warstwy rekultywacyjnej nawozami NPK	Kwiecień 2014	Kwiecień 2014
9.	Wysiew mieszanki traw zadarniających na skarpach i czaszy wysypiska	Kwiecień 2014	Kwiecień 2014
10.	Koszenie zadarnionej powierzchni	Wrzesień 2014	Październik 2014
11.	Nasadzenia drzew i krzewów	Październik 2014	Październik 2014
12.	Pielęgnacja powierzchni zadarnionej, nasadzeń drzew i krzewów.	Październik 2014	Grudzień 2014

Źródło: materiały uzyskane z Urzędu Gminy Wizna

W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim

powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U.2003 Nr 61 poz. 549) określono dość ściśle przepisy dotyczące rekultywacji odpadów niebezpiecznych. W stosunku do składowisk odpadów innych niż niebezpieczne (w tym składowisk odpadów komunalnych) wymagania są znacznie łagodniejsze. Przyjęto rozwiązanie umożliwiające infiltrację wód w głąb składowiska i wymywanie zanieczyszczeń poprzez drenaż odcieków. Szczegółowy zakres rekultywacji dotyczący indywidualnego składowiska jest proponowany przez zarządzającego składowiskiem we wniosku o zgodę na zamknięcie składowiska i zatwierdzony przez właściwy organ.

W związku z tym w gminie Wizna przyjęto sposób rekultywacji składowiska bez wykonania warstwy drenażowej.

5.4. System zbierania i transportu odpadów komunalnych zmieszanych

Obowiązek przekazywania odpadów komunalnych podmiotom zajmującym się ich odbieraniem został ustalony w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z oen. Zm.). Zgodnie z jej zapisami każdy właściciel nieruchomości tj. także współwłaściciel, użytkownik wieczysty oraz jednostka organizacyjna i osoba posiadające nieruchomość w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością, jest zobowiązany do wyposażenia jej w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Zgromadzone na terenie nieruchomości odpady komunalne właściciel nieruchomości jest obowiązany przekazać na zasadzie umowy „korzystania z usług” podmiotowi posiadającemu odpowiednie zezwolenie w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Aktualnie system zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna buduje 1 przedsiębiorstwo zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych. Przedsiębiorstwo działa w oparciu o udzielone przez Wójta Gminy zezwolenia na prowadzenie takiej działalności, co jednocześnie oznacza, że spełniają one wymagania, co do minimalnego wyposażenia technicznego.

Wszystkie zmieszane odpady komunalne bezpośrednio po zebraniu odpowiedniej ilości transportowane są do miejsc unieszkodliwiania, położonych poza jej granicami. Nie wprowadza się zmian w systemie w zakresie sposobu prowadzenia zbiórki zmieszanych odpadów komunalnych. W tym obszarze systemu nie zidentyfikowano nieprawidłowości.

Zbiórka zmieszanych odpadów komunalnych będzie rozwijana w oparciu o funkcjonujące obecnie zasady.

Zgodnie ze „Sprawozdaniem z realizacji Gminnego planu gospodarki odpadami gminy Wizna 2007” wszyscy mieszkańcy gminy są objęci systemem zorganizowanego odbioru zmieszanych odpadów komunalnych.

5.5. System selektywnego zbierania i transportu odpadów

Obowiązek stworzenia systemu selektywnego zbierania odpadów został określony w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z Póź. Zm.). W gminie Wizna do tej pory nie stworzono warunków formalnych do jego funkcjonowania. Zgodnie z Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami na lata 2008- 2011 dla powiatu łomżyńskiego z perspektywą na lata 2012-2015 poziom selektywnej zbiórki odpadów powinien do 2018 roku wzrosnąć do 20%. W chwili obecnej w gminie nie funkcjonuje selektywna zbiórka odpadów.

Docelowo system selektywnej zbiórki odpadów będzie w pełni organizowany przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy. Do takiej usługi świadczenia selektywnej zbiórki zobowiązują przedsiębiorstwa uzyskane zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W związku z powyższym, realizacja selektywnej zbiórki przez właścicieli nieruchomości, która zgodnie z założeniami KPGO 2014 powinna obejmować następujące frakcje odpadów:

- odpady zielone z ogrodów i parków,
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne i metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe,

jest znacznie utrudniona.

Koniecznością jest więc stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju selektywnej zbiórki prowadzonej przez przedsiębiorców. W tym celu samorząd gminy powinien wykorzystać uprawnienia administracyjne, określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.). Sелеktywną zbiórkę odpadów można prowadzić jednym z trzech systemów:

1. Zbiórka selektywna „u źródła”,
2. Kontenery ustawione w sąsiedztwie (centra zbiórki),
3. Zbiorcze punkty selektywnego gromadzenia (centra recyklingu).

Zakłada się, że poszczególne rodzaje odpadów komunalnych będą zbierane w sposób opisany poniżej.

Odpady opakowaniowe

W zabudowie jednorodzinnej odpady opakowaniowe będą zbierane w systemie workowym „u źródła”, z podziałem na trzy rodzaje worków w odmiennej kolorystyce tj.:

1. kolor zielony – odpady opakowaniowe ze szkła,
2. kolor czarny – odpady opakowaniowe z papieru,
3. kolor żółty – odpady opakowaniowe z metali i tworzyw sztucznych,
4. kolor czerwony – odpady niebezpieczne.

W zabudowie wielorodzinnej odpady opakowaniowe będą zbierane w systemie gniazdowym – kontenery/pojemniki ustawione w sąsiedztwie, z podziałem na trzy rodzaje kontenerów/pojemników w odmiennej kolorystyce tj.:

1. kolor zielony – odpady opakowaniowe ze szkła,
2. kolor niebieski – odpady opakowaniowe z papieru,
3. kolor żółty – odpady opakowaniowe z metali i tworzyw sztucznych.

Dodatkowo dopuszcza się możliwość gromadzenia różnych rodzajów odpadów opakowaniowych w jednym worku/pojemniku/kontenerze, w tzw. systemie zbiórki odpadów „suchych”. Ten rodzaj zbiórki wykorzystywany jest przez przedsiębiorstwa, które przekazują odpady opakowaniowe do sortowni przystosowanych technologicznie do odbioru zmieszanych odpadów opakowaniowych. W takim systemie zbiórki ogranicza się wykorzystanie worków przeznaczonych do gromadzenia odpadów, usprawnia odbiór odpadów oraz gromadzenie na terenie nieruchomości.

Minimalna częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów tj. papier i tektura, szkło kolorowe, szkło bezbarwne, tworzywa sztuczne, metale powinna wynosić raz w miesiącu (dopuszcza się zmniejszenie częstotliwości do max. ośmiu tygodni, w przypadku gdy nie stwierdza się przepełnienia urządzeń do gromadzenia odpadów). Zakłada się, że zbiórka będzie w całości organizowana przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów. W latach 2011-2014 działania w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi na terenie gminy powinny koncentrować się wokół:

1. Ograniczenia masy odpadów opakowaniowych deponowanych na składowiskach poprzez:
 - prowadzenie ewidencji odpadów opakowaniowych deponowanych na składowiskach odpadów;
 - doskonalenie selektywnej zbiórki „u źródła”;
 - doskonalenie systemu odbioru odpadów;
2. Budowa systemu odzysku i recyklingu zapewniającego osiągnięcie zakładanych poziomów odzysku.
3. Systemu edukacji społeczności lokalnych.
4. Gromadzenia i dostarczania społeczeństwu informacji na temat prowadzonej w powiecie zbiórki odpadów opakowaniowych. Biorąc pod uwagę, że mieszkańcy odgrywają kluczową rolę w prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych muszą być odpowiednio poinformowani o roli jaką pełnią i dostosować do niej swoje zachowania.
5. Wprowadzenia standardów dotyczących jakości i czystości surowców wtórnych uzyskanych z odpadów opakowaniowych.
6. Utworzenia bazy danych dotyczących odzysku poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych i doskonalenie systemu monitoringu oddziaływania opakowań oraz odpadów opakowaniowych na środowisko.

Odpady biodegradowalne

Odpady biodegradowalne powstające w zabudowie jednorodzinnej powinny być zagospodarowywane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie poprzez kompostowanie w sposób nie powodujący uciążliwości dla środowiska. W tym celu

nieruchomość, której właściciel zdeklaruje takie zagospodarowanie odpadów, wyposaża się w odpowiednie urządzenie przeznaczone do kompostowania odpadów – kompostownik.

Urządzenie należy usytuować na nieruchomości zgodnie z przepisami budowlanymi. W zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej (w przypadku gdy właściciel nieruchomości niezagospodarowuje odpadów biodegradowalnych we własnym zakresie) odpady biodegradowalne będą zbierane selektywnie w odrębnych, przeznaczonych jedynie do tego celu urządzeniach (kontenery, pojemniki, worki). Stosowane urządzenia muszą być szczelne, tak aby nie były źródłem uciążliwości zapachowych oraz nie były ogniskiem nadmiernego rozwoju insektów. Odbiór selektywnie zebranych odpadów biodegradowalnych zapewniają wszyscy przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy.

Minimalna częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów organicznych niezależnie od rodzaju zabudowy powinna wynosić raz na siedem dni (dopuszcza się możliwość zwiększenia częstotliwości do czternastu dni w miesiącach od listopada do lutego).

W związku z zagrożeniem pożarowym należy zakazać spalania suchych odpadów roślinnych poza instalacjami przeznaczonymi do tego celu.

Odpady biodegradowalne stanowią:

- papier i tektura;
- odpady kuchenne i ogrodów;
- drewno;
- odpady z terenów zielonych.

Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 powiatu łomżyńskiego zakłada, skierowanie w 2010 roku na składowiska nie więcej niż 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995). W związku z nieosiągnięciem zakładanego celu w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Wizna na lata 2004-2011, który zakładał skierowanie w roku 2006 na składowiska do 83% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, celem podstawowym w tym zakresie będzie osiągnięcie do roku 2014 poziomu 46% w stosunku do wytworzonych w roku 1995.

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że w 1995 roku wytworzono na terenie gminy Wizna około 250 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Do obliczeń przyjęto liczbę ludności gminy w 1995 roku na poziomie 4858 (dane z US w Białymstoku) oraz

współczynniki nagromadzenia odpadów ulegających biodegradacji przyjęte w WPGO. Zgodnie z powyższymi założeniami w 2014 roku na składowiska odpadów nie może trafić więcej niż 115 Mg odpadów ulegających biodegradacji rocznie.

W tabeli 29 przedstawiono prognozę sposobów zagospodarowywania odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Wizna.

Tabela 29. Odpady komunalne ulegające biodegradacji według sposobów odzysku i unieszkodliwiania wraz ze składowaniem na terenie gminy Wizna (w Mg/rok)

Strumień odpadów	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Papier i tektura	31,55	31,76	31,97	32,19	32,40	32,60	32,78	32,97	33,15
Odpady kuchenne i z ogrodów	208,2	209,62	211,04	212,46	213,83	215,15	216,36	217,58	218,79
Drewno	4,42	4,45	4,48	4,51	4,54	4,56	4,59	4,62	4,64
Odpady z terenów zielonych	15,77	15,88	15,99	16,09	16,20	16,30	16,39	16,48	16,57
Ogółem	259,94	261,71	263,48	265,25	266,97	268,61	270,12	271,65	273,15
Sposób odzysku i unieszkodliwiania									
Przyjęty dopuszczalny procent odpadów składowanych na podstawie WPGO [%]	75	73	58	50	46	44	42	40	38
Dopuszczalny poziom składowania [Mg] w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 roku na poziomie 250 Mg	187,50	182,50	145,00	125,00	115,00	110,00	105,00	100,00	95,00
Wymagany dodatkowy poziom zagospodarowania odpadów biodegradowalnych [Mg]	72,44	79,21	118,48	140,25	151,97	158,61	165,12	171,65	178,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO.

W tabeli 29 podano masę odpadów biodegradowalnych, która musi być dodatkowo poddawana procesom unieszkodliwiania poprzez kompostowanie lub wykorzystując inne sposoby unieszkodliwiania. Obliczona masa odpadów poddawana dodatkowo procesom unieszkodliwiania nie zapewni jednak osiągnięcia dopuszczalnych poziomów w zakresie składowania ogółem odpadów komunalnych.

W ciągu najbliższych kilku lat niezbędne jest intensyfikowanie działań w kierunku zachęcania mieszkańców do kompostowania odpadów we własnym zakresie. Przedstawiona w tabeli 27 prognoza ilości i sposobów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zapewni osiągnięcie przyjętych celów w zakresie dopuszczalnych wielkości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie.

Realizacja zadań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w latach 2011-2014 powinna polegać na:

1. Realizacji programu edukacji ekologicznej, której celem powinno być zachęcanie mieszkańców do redukcji ilości produkowanych odpadów, selektywnego gromadzenia odpadów i wykorzystywania odpadów na kompostowniki.
2. Stosowaniu zachęt finansowych dla gospodarstw selektywnie gromadzących odpady lub kompostujących odpady we własnym zakresie.

W dłuższej perspektywie czasowej na terenie gminy pojawi się konieczność organizacji gminnej instalacji do unieszkodliwiania odpadów ulegających biodegradacji o przepustowości około 100 Mg odpadów rocznie.

Odpady wielkogabarytowe

Odpady wielkogabarytowe to odpady z gospodarstw domowych, które ze względu na duże rozmiary, nie mieszczą się w standardowych pojemnikach i wymagają odrębnego traktowania. Do tej pory w gminie nie była organizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych. W systemie zbiórki odpadów wielkogabarytowych do roku 2014 podstawową rolę w organizacji zbiórki będzie pełnić Gmina. W kolejnych latach jej rola będzie stopniowo ograniczana tak, aby odpowiedzialność za odbiór tego rodzaju odpadów ponosili przedsiębiorcy, świadczący takie usługi.

W celu usprawnienia systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych należy wprowadzić obowiązek organizacji zbiórki odpadów wielkogabarytowych przez przedsiębiorstwa

zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych (we własnym zakresie), w zamian za zbiórkę organizowaną przez gminę.

Zbiórka będzie przeprowadzana przez każde przedsiębiorstwo, działające na terenie gminy, nie rzadziej niż raz w roku. Odpady będą gromadzone w wyznaczonych miejscach wg ustalonego harmonogramu. Każde przedsiębiorstwo będzie zobowiązane odebrać odpady wielkogabarytowe od osoby posiadającej podpisaną z nim umowę na odbiór odpadów komunalnych.

Proponuje się usuwanie odpadów wielkogabarytowych z terenu nieruchomości w systemie:

- okresowy odbiór bezpośrednio od właścicieli oraz stworzenie warunków do zamówienia takiej usługi indywidualnie jako „usługa na telefon”.
- stworzenie możliwości mieszkańcom gminy wywozu we własnym zakresie odpadów wielkogabarytowych do gminnych punktów zbiórki odpadów bez ponoszenia opłat.

Zgodnie z założeniami planu gospodarki odpadami dla powiatu łomżyńskiego rozwój selektywnej zbiórki tych odpadów zapewniający odzysk wynosi:

- do roku 2011 50% odpadów;
- do roku 2014 70% odpadów;
- do roku 2018 80% odpadów.

W tabeli 30 przedstawiono planowaną ilość odpadów wielkogabarytowych zbieranych selektywnie.

Tabela 30. Wymagane ilości odpadów wielkogabarytowych zbieranych selektywnie na terenie gminy Wizna (w Mg)

Rok	Planowany odzysk odpadów [%]	Planowana ilość odpadów zbieranych selektywnie [Mg]
2011	50	4,13
2014	70	5,89
2018	80	6,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO.

Wydaje się, że w początkowym okresie funkcjonowania najlepszym rozwiązaniem będzie organizowanie zorganizowanego zbierania odpadów wielkogabarytowych od mieszkańców, raz na kwartał. Odpady zgromadzone w ten sposób powinny zostać przekazane

do najbliższej stacji demontażu. Zgodnie z założeniami KPGO w Polsce planowane jest uruchomienie linii do przerobu urządzeń chłodniczych oraz linii do przerobu urządzeń elektrotechnicznych.

Gminny Punkt zbiórki odpadów docelowo należy zorganizować na bazie istniejącego składowiska odpadów w Czartorii.

Odpady budowlane i poremontowe

Z uwagi na nieregularność powstawania tego rodzaju odpadów ich odbiór będzie się odbywał na zasadzie indywidualnego zgłoszenia usługi odpowiedniemu przedsiębiorstwu przez właściciela nieruchomości.

Zaleca się stosowanie specjalnych pojemników na placach budów i remontów przeznaczonych do składowania i wywozu odpadów do miejsca ich unieszkodliwiania.

Zgodnie z planem gospodarki odpadami województwa podlaskiego zakłada się następujący rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych:

- w roku 2011 50%,
- w roku 2014 65%,
- w roku 2018 80%.

Tabela 31. Wymagane ilości odpadów budowlanych zbieranych selektywnie na terenie gminy Wizna (w Mg).

Rok	Masa odpadów budowlanych i poremontowych [Mg]	Planowany odzysk odpadów [%]	Planowana ilość odpadów zbieranych selektywnie [Mg]
2011	114,34	50	57,17
2014	116,63	65	75,81
2018	119,34	80	95,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO.

Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wizna” należy gromadzić oddzielnie w plastikowym worku koloru

czerwonego i przekazywać przedsiębiorcy posiadającemu zezwolenie na prowadzenie działalności na terenie Gminy Wizna.

Za zbiórkę odpowiedzialne będą wszystkie przedsiębiorstwa, prowadzące działalność na terenie gminy w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Podmioty będą zobowiązane do ustalenia miejsc postojowych, z których odbierane będą odpady niebezpieczne wg ustalonego wcześniej i podanego do publicznej wiadomości harmonogramu. Zbiórkę należy przeprowadzać nie rzadziej niż dwa razy w roku. Na czas zbiórki miejsca, z których będą odbierane odpady niebezpieczne pozostawać będą pod stałym nadzorem ww. przedsiębiorstw. Podmioty będą zobowiązane do obioru odpadów niebezpiecznych od mieszkańców lub zarządców nieruchomości, z którymi posiadają podpisaną umowę. Odpady mogą pochodzić tylko z gospodarstw domowych. Systemem objęte będą następujące rodzaje odpadów:

- 20 01 13* rozpuszczalniki,
- 20 01 14* kwasy,
- 20 01 15* alkalia,
- 20 01 17* odczynniki fotograficzne,
- 20 01 19* środki ochrony roślin I i II klas toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy),
- 20 01 21* lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- 20 01 23* urządzenia zawierające freony,
- 20 01 26* oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25,
- 20 01 27* farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 29* detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 31* leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- 20 01 33* baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz nie sortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie,
- 20 01 35* zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki,
- 20 01 37* drewno zawierające substancje niebezpieczne,
- 15 01 10* opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności bardzo toksyczne i toksyczne),

- 15 01 11* opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi.

Przedsiębiorstwa, przeprowadzające zbiórkę objazdową, zapewnią odpowiednie urządzenia do gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz środki transportu, pozwalające na ich bezpieczne dostarczenie do miejsc tymczasowego magazynowania, odzysku lub unieszkodliwiania.

Zakazuje się gromadzenia zużytych baterii w pojemnikach i workach wraz z innymi rodzajami odpadów zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.).

Rozwiązaniem przynoszącym duże efekty w zabudowie wielorodzinnej jest instalowanie na pojemnikach i kontenerach dodatkowych pojemników („kieszek”) w kolorze czerwonym do gromadzenia baterii pochodzących z gospodarstw domowych.

Zobowiązuje się przedsiębiorstwa, zajmujące się zbiórką odpadów komunalnych w systemie „punktów recyklingowych”, do wyposażenia urządzeń do gromadzenia odpadów o charakterze „surowców wtórnych” w ww. „kieszenie” lub stosowanie innych rozwiązań pozwalających na selektywną zbiórkę małogabarytowych baterii i akumulatorów. Instalowania ww. urządzeń należy dokonywać systematycznie przy wymianie lub zakupie nowego sprzętu służącego do zbiórki odpadów.

Podstawowym elementem systemu gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych powinien być gminny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych przyjmujący odpady niebezpieczne bezpłatnie od mieszkańców, odpłatnie od małych i średnich przedsiębiorstw.

Ponadto zbiórka odpadów niebezpiecznych może być prowadzona:

- z wykorzystaniem specjalnego pojazdu (Mobilny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych) objeżdżającego w określone dni wyznaczony obszar gminy;
- przez zbiórkę prowadzoną w punktach handlowych i usługowych zużytych baterii na podstawie porozumienia pomiędzy tymi punktami a wyspecjalizowanymi firmami zapewniającymi nieodpłatnie pojemniki i odbiór zużytych baterii.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz.U. z 2009 r. Nr 79, poz. 666) zakazane jest unieszkodliwianie zużytych baterii i zużytych akumulatorów przez ich składowanie na składowisku odpadów lub ich termiczne przekształcanie.

Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych

Zadaniem priorytetowym jest upowszechnienie wśród mieszkańców informacji o znajdujących się na terenie gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych. W recyklingu zużytego sprzętu największe rolę odgrywają:

- wprowadzający na rynek sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych,
- sprzedawcy hurtowi i detaliczni oraz organizacje odzysku.

Istotną rolę w systemie zbiórki tych odpadów będą pełniły publiczne kampanie edukacyjne organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego o których mowa w art. 58 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1495 z późn. zm.).

W systemie należy dążyć do sytuacji w której większość odpadów tego rodzaju będzie oddawana przy zakupie nowego sprzętu lub w nieodpłatnych punktach ich odbioru, organizowanych przez organizacje odzysku.

Opony samochodowe

W celu eliminacji lub ograniczenia ilości odpadów składowanych na składowiskach (lub porzucanych w środowisku) mogą być wykorzystywane różnorodne metody i techniki postępowania z odpadami. Z dotychczasowych badań i doświadczeń wynika, że wycofane z eksploatacji opony mogą być wykorzystywane poprzez:

- bieżnikowanie;
- zagospodarowywanie całych opon;
- wykorzystywanie produktów z przeróbki mechanicznej i chemicznej;
- spalanie z wykorzystaniem energii.

Należy pamiętać, że bieżnikowanie opon wydłuża jedynie czas ich eksploatacji, więc po pewnym czasie i tak należy poddać je unieszkodliwieniu.

W kraju istnieją możliwości techniczne do realizacji poszczególnych kierunków odzysku zużytych opon (np. zakłady rozdrabniające gumę i wytwarzające granulację, cementownie przystosowane do spalania zużytych opon), ale podmioty gospodarcze

zajmujące się recyklingiem opon mają duże trudności z pozyskaniem tego odpadu, ze względu na brak systemu zbiórki zużytych opon.

W ramach gminnych punktów zbiórki odpadów gromadzonych selektywnie należy zapewnić mieszkańcom możliwość bezpłatnego przekazywania zużytych opon we własnym zakresie lub prowadzić zbiórkę tych odpadów w ramach okresowej zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

Odpady w postaci olejów odpadowych

Podstawowym sposobem pozbywania się olejów odpadowych wytwarzanych w gospodarstwach domowych (w małych ilościach i dużym rozproszeniu) powinny być punkty wymiany oleju (warsztaty samochodowe, stacje benzynowe), które zapewniają ich zbiórkę oraz odzysk i unieszkodliwianie w ramach świadczonych usług. Możliwość pozbycia się olejów odpadowych zapewnią również przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych w ramach objazdowego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych.

5.6. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Aktualnie na terenie gminy nie prowadzi się odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, gdyż nie ma tam zlokalizowanych instalacji służących temu celowi. Zakłada się, że system zagospodarowania odpadów komunalnych zostanie docelowo zorganizowany w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów (ZZO), które będzie dysponować instalacjami do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniającymi kryteria BAT o odpowiedniej mocy przerobowej, który ma powstać w Czartorii.

5.7. System zagospodarowania innych odpadów

Odpady w postaci komunalnych osadów ściekowych

W gminie Wizna nie wytwarza się osadów ściekowych w dużych ilościach. W gminie zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków, która produkuje około 13 ton osadów ściekowych według danych z 2009 roku. Do tej pory ten rodzaj odpadów był wywożony na składowisko. Po badaniach proponuje się zagospodarowanie osadów ściekowych do następujących celów w

myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych Dz.U. z 2010 r. nr 137 poz. 924:

- w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz,
- do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne,
- do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

Odpady zawierające PCB

W gminie nie jest znana ilość wytwarzanych odpadów zawierających PCB. W związku z powyższym nie wprowadza się dodatkowego, niezależnego systemu zbiórki tych odpadów.

Azbest

W 2009 roku wszedł „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”. Wyroby te usuwane są bez konieczności korzystania z usług wyspecjalizowanych firm. Osoby usuwające wyroby zawierające azbest będą musiały zostać odpowiednio przeszkolone i dysponować środkami technicznymi eliminującymi narażenie na kontakt z włóknami azbestu. W „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” ustalono, że gmina powinna zapewnić wywóz odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów lub zapewnić ich dostarczenie do przewoźnego urządzenia do przetwarzania odpadów zawierających azbest. Koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty ze środków własnych gminy, przy udziale środków właścicieli nieruchomości, dotacji i pożyczek, funduszy ochrony środowiska lub innych źródeł dostępnych dla gminy.

Udział środków właścicieli nieruchomości powinien być niewielki, ze względu na fakt, iż koszt nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego nie może być pokryty w ramach wsparcia finansowego z krajowych lub z unijnych funduszy ochrony środowiska.

6. ZADANIA STRATEGICZNE NA TERENIE GMINY WIZNA DO ROKU 2018

Dokument *Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016* w odniesieniu do odpadów komunalnych zakłada, że stworzone zostaną podstawy do nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zapewniony zostanie wzrost odzysku, a tym samym zmniejszenie ilości składowanych odpadów. Poniżej przedstawiono zadania (działania) strategiczne na lata 2011-2018 (obejmujące okres najbliższych 8 lat) dla gminy Wizna, które określono w podziale na:

- działania zmierzające do zapobiegania powstawania odpadów,
- działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

6.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ograniczania ich ilości

Działania zmierzające do zapobiegania powstawania odpadów oraz ograniczania ich ilości opierają się głównie na edukacji mieszkańców gminy w zakresie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko przyrodnicze oraz zasad prawidłowej gospodarki odpadami tj.:

- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do dzieci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi,
- organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do osób dorosłych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (omówienie zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów, w szczególności zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych), np. rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, nt. obowiązków właścicieli nieruchomości oraz działającego systemu zbiórki na terenie gminy,
- udostępnianie informacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi mieszkańcom gminy, np. z zakresu znajdujących się na jej terenie podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których

mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.), wykazu działających przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów, treści regulaminu utrzymania czystości i porządku, harmonogramów odbioru odpadów,

- doskonalenie zawodowe kadry Urzędu Gminy zajmującej się gospodarką odpadami komunalnymi (podnoszenie kwalifikacji pracowników gminy poprzez udział w kursach i szkoleniach z zakresu gospodarki odpadami).

6.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko skupiają się głównie wokół organizacji i zarządzania systemem gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze gminy i są to:

- weryfikacja i uaktualnienie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wizna” w celu dostosowania go do wymagań niniejszego planu w terminie trzech miesięcy od daty jego uchwalenia,
- aktualizacja niniejszego Planu Gospodarki Odpadami w terminie co najmniej czterech lat od daty jego uchwalenia lub opracowanie nowego projektu wcześniej w przypadku zaistnienia takiej potrzeby,
- opracowanie i przedłożenie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji niniejszego Planu Gospodarki Odpadami, w terminie dwóch lat od jego uchwalenia,
- weryfikacja zarządzenia w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników, z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów,
- gromadzenie informacji na temat systemu w tym niezbędnych do oszacowania wskaźników monitorowania niniejszego planu,
- gromadzenie informacji wymaganych przez zapisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.), a w szczególności:
 - wykazu umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,

- masy poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- sposobów zagospodarowania poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów,
- masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieskładowanych na składowiskach odpadów i sposobu ich zagospodarowania,
- ilości zebranych w imieniu gminy odpadów opakowaniowych przez podmioty świadczące usługę odbioru odpadów komunalnych,
- gromadzenie informacji na temat miejsc nielegalnego składowania odpadów oraz ich bieżąca likwidacja, zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.),
- prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wizna.

6.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Do działań wspomagających prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zaliczono głównie wszelkie uprawnienia administracyjne i kontrolne samorządu gminy tj.:

- przeprowadzenie kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania wymagań ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) i obowiązków wynikających z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wizna” (kontrolę należy przeprowadzić po przeanalizowaniu informacji zebranych od podmiotów świadczących usługi odbioru odpadów o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z późn. zm.) i poprzedzić akcją informacyjną nt. terminu inspekcji oraz sankcjach grożących kontrolowanym w przypadku niewywiązywania się z nałożonych obowiązków),

- wprowadzenia zapisów w umowach zawieranych przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne z właścicielami nieruchomości dotyczących zasad i sposobu prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych. W przypadku braku odpowiedniego zapisu w umowie właściciel nieruchomości powinien wskazać wyznaczone miejsce na terenie nieruchomości, w którym dokonuje się kompostowania odpadów biodegradowalnych,
- zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady do wprowadzenia w dowodach płacenia za usługi, wyraźnego oznaczenia usługi odbioru odpadów z podziałem na usługę odbioru odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych,
- kontrolowanie okresowo przedsiębiorców przez upoważnionych pracowników gminy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na odbieranie odpadów komunalnych zgodnie z zapisem art. 8b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- wprowadzenie przez gminę selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w systemie: kontenerów ustawionych w sąsiedztwie – przeznaczonych na odpady opakowaniowe; u źródła – w workach przeznaczonych na poszczególne rodzaje odpadów opakowaniowych; wystawiania odpadów wielkogabarytowych organizowanych dwa razy w roku lub na tzw. „telefon”; organizowanie punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; organizowanie punktów zlokalizowanych w aptekach wyposażonych w pojemniki do gromadzenia przeterminowanych leków; organizowanie punktów zbierania zużytych baterii, do czasu pełnego rozwoju systemu organizowanego przez podmioty odbierające odpady komunalne,
- ustalanie w drodze uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych, stosując niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny lub zniesie opłat za selektywne gromadzenie odpadów w celu zachęty do dalszego postępowania w tym kierunku.

6.4. Działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska

Poziom redukcji odpadów biodegradowalnych do roku 2018 przedstawiono w rozdziale 5.5. Podstawowymi działaniami zmierzającymi do redukcji ilości odpadów komunalnych

ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska jest podjęcie współpracy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady w zakresie opracowania systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych. Współpraca ta będzie polegać głównie na ustaleniu sposobu zbierania tego rodzaju odpadów przez uszczegółowienie zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wizna, w tym ustalenie ostatecznego terminu wprowadzenia w całej gminie selektywnego odbioru odpadów biodegradowalnych oraz miejsc odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów. Niezbędne będzie także wdrożenie przez przedsiębiorstwa systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych oraz kontrola właścicieli nieruchomości oraz podmiotów odbierających odpady w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji. Dodatkowo należy prowadzić akcje edukacyjno-informacyjnej skierowane do mieszkańców gminy z zakresu gospodarki odpadami biodegradowalnymi, opierające się na omówieniu zasad funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, a w szczególności zasad prawidłowego kompostowania odpadów oraz prowadzenia ich selektywnej zbiórki.

7. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT

Aby spełnić cele i kierunki działań założone w niniejszym planie określono zadania przewidziane do realizacji w latach 2011 – 2014 wraz ze wskazaniem jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań, terminów i kosztów ich realizacji. Harmonogram opracowano na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Wizna oraz założeń planów wyższego rzędu (KPGO 2014 oraz WPGO 2009).

Głównym adresatem planowanych przedsięwzięć są organy Gminy Wizna, dla których realizacja dokumentu jest obligatoryjna. Uczestnictwo pozostałych podmiotów i instytucji w realizacji planu ograniczono jedynie do zadań, których realizacja może wymagać współudziału lub koordynacji ze strony gminy (tabela 32).

Tabela 32. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji przedsięwzięć krótkoterminowych (2011-2014 r.)

Lp.	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Szacunkowe koszty w PLN				Źródła finansowania
			2011	2012	2013	2014	
1.	Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do dzieci z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Wójt Gminy, placówki szkolno-pedagogiczne, podmioty odbierające odpady	6000	5000	4000	4000	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, środki z zewnątrz
2.	Organizacja akcji edukacyjno-informacyjnej skierowanej do osób dorosłych z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Wójt Gminy, podmioty odbierające odpady	2000	2000	2000	2000	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, środki z zewnątrz
3.	Bieżące udostępnianie informacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi mieszkańcom gminy	Wójt Gminy	0	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)
4.	Doskonalenie zawodowe kadry Urzędu Gminy zajmującej się gospodarką odpadami komunalnymi	Wójt Gminy	2000				Środki własne (budżet gminy)
5.	Weryfikacja regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wizna w celu dostosowania do wymagań niniejszego Planu w terminie trzech miesięcy od daty jego uchwalenia	Wójt Gminy/Rada Gminy	0				Środki własne (budżet gminy)
6.	Aktualizacja planu gospodarki odpadami w terminie co najmniej czterech lat od daty jego uchwalenia	Wójt Gminy/Rada Gminy				5000	Środki własne (budżet gminy)
7.	Sprawozdanie z wykonania planu gospodarki odpadami w terminie do dwóch lat od wykonania planu	Wójt Gminy/Rada Gminy			5000		Środki własne (budżet gminy)
8.	Weryfikacja zarządzenia w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności	Wójt Gminy	0				Środki własne (budżet gminy)

	w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników						
9.	Gromadzenie informacji na temat systemu w tym niezbędnych do oszacowania wskaźników monitorowania niniejszego planu	Wójt Gminy	0	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)
10.	Gromadzenie informacji na temat miejsc nielegalnego składowania odpadów oraz ich bieżąca likwidacja	Wójt Gminy	0	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)
11.	Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów w Wiźnie	Wójt Gminy	60000	54000	54000	497840	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
12.	Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wizna	Wójt Gminy/zarządca	7000	7000	7000	7000	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
14.	Budowa składowiska odpadów w Czartorii (gm. Miastkowo) w ramach wspólnej inicjatywy gmin powiatu łomżyńskiego i kolneńskiego	Wójt Gminy	208997				Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013
15.	Przeprowadzenie kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania wymagań ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005 r. nr 236 poz. 2008 z oen. Zm.) i obowiązków wynikających z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wizna”	Wójt Gminy	2000	2000	2000	2000	Środki własne (budżet gminy)
16.	Zobowiązanie przedsiębiorców odbierających odpady komunalne do wprowadzenia zapisów w umowach zawieranych z właścicielami nieruchomości o zasadach i sposobie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych	Wójt Gminy/Rada Gminy	0				Środki własne (budżet gminy)
17.	Wprowadzenie przez gminę selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w tym: - zakup pojemników do segregacji odpadów w Wiźnie 9 zestawów po 3 pojemniki	Wójt Gminy/Rada Gminy	20000				Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, środki z zewnątrz
18.	Ustalanie w drodze uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za	Wójt Gminy/Rada	0	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)

	usługi odbierania odpadów komunalnych, stosując niższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny lub rezygnacja z pobierania opłat za odpady stanowiące surowce wtórne	Gminy					
19.	Podjęcie współpracy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady w zakresie opracowania systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych	Wójt Gminy	0				Środki własne (budżet gminy)
20.	Wdrożenie przez przedsiębiorstwa systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych	podmioty odbierające odpady		0	0	0	Środki własne podmiotów odbierających odpady
21.	Kontrola właścicieli nieruchomości oraz podmiotów odbierających odpady w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji	Wójt Gminy		2000			Środki własne (budżet gminy)
22.	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i organizacja odbioru tych odpadów	Wójt Gminy/Rada Gminy	2000	2000	2000	2000	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, środki z zewnątrz
23.	Usunięcie i składowanie płyt a-c na składowisku wraz z wykonaniem nowego pokrycia dachowego	Wójt Gminy	0	9130,7	3000	3000	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, środki z zewnątrz
24.	Usunięcie i unieszkodliwienie płyt a-c w urządzeniach przewoźnych oraz wykonanie nowego pokrycia	Wójt Gminy	0	7896,0	2600	2600	Środki własne (budżet gminy), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, środki z zewnątrz
25.	Wydanie decyzji zobowiązujących podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego miejsc zanieczyszczonych odpadami, nie posiadających statusu składowiska odpadów (zidentyfikowane „dzikie” składowiska odpadów w Siebuczynie i Niwkowie)	Wójt Gminy	0	0	0	0	Środki własne (budżet gminy)
26.	Inwestycje razem		309997	91026,7	81600	77384	

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

Podstawowy podział źródeł finansowania zadań z zakresu gospodarki odpadami na poziomie gmin przedstawia się następująco:

- źródła publiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki budżetu państwa i budżetu gminy oraz środki instytucji publicznych takich, jak agencje i fundacje),
- źródła prywatne (wydatki ze środków własnych przedsiębiorstw i innych podmiotów gospodarczych, wydatki instytucji samorządowych oraz wydatki ludności),
- pomoc zagraniczna (fundusze unijne).

Zgodnie z Polskim prawodawstwem większość działań niniejszego planu wynika z obowiązków nałożonych na gminy. W związku z tym działania te nie mają charakteru inwestycyjnego. Taka sytuacja jest wynikiem funkcjonującego na terenie gminy systemu zagospodarowania odpadów, w którym nie bierze ona bezpośredniego udziału, a jest jedynie odpowiedzialna za stworzenie warunków jego prawidłowego działania. Dlatego też, podstawowym źródłem finansowania działań wyznaczonych w planie jest budżet gminy. W przypadku działań mieszczących się w ramach właściwości organów gminy nie określono wysokości kosztów ich finansowania.

Wielkość budżetu gminy nie pozwala na sfinansowanie wszystkich określonych działań, jest zatem konieczne znalezienie innych źródeł ich finansowania.

Częstą praktyką jest łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prawne.

Szczegółowy opis możliwych do pozyskania źródeł finansowania zawiera Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wizna na lata 2004-2007.

9. MONITORING SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

W celu sprawdzenia wdrażania planu gospodarki odpadami, Wójt Gminy jest zobowiązany do przygotowania sprawozdań z jego realizacji z częstotliwością co dwa lata, zgodnie z art. 14 ust. 12b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) oraz przedstawienia ich zebraniu Rady Gminy.

Wyniki oceny pozwalają na aktualizację celów i modyfikację mechanizmów niezbędnych do realizacji poszczególnych zadań oraz egzekwowanie realizacji wyznaczonych zadań. Zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.) aktualizację planu przeprowadza się nie rzadziej niż co 4 lata.

Osiągane cele, które zostały określone w planie, należy monitorować w oparciu o proponowany zestaw podstawowych wskaźników przedstawionych w tabeli 33. Wskaźniki te pozwalają porównać przyjęte założenia z rzeczywistym obrazem funkcjonującego systemu.

Tabela 33. Wskaźniki monitorowania planu gospodarki odpadami

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
<i>Wskaźniki ogólne</i>		
1.	Masa odpadów wytworzonych - ogółem	tys. Mg
2.	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
3.	Odsetek masy wytworzonych odpadów poddanych recyklingowi organicznemu	%
4.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych składowaniu bez przetworzenia	%
5.	Odsetek zaktualizowanych gminnych planów gospodarki odpadami	%
<i>Odpady komunalne</i>		
6.	Odsetek mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
7.	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	tys. Mg
8.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	tys. Mg
9.	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	tys. Mg
10.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych unieszkodliwieniu (poza składowaniem)	%
11.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych składowaniu	%
12.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	tys. Mg
13.	Odsetek masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%
14.	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych	kg/mieszkańca, rok
<i>Odpady niebezpieczne</i>		
15.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
15.	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych	%

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	recyklingowi	
16.	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych przez składowanie	%
17.	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
18.	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi.	%
19.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	tys. Mg
20.	Poziom odzysku olejów odpadowych	%
21.	Masa wprowadzonych na rynek przenośnych baterii i akumulatorów	Mg
22.	Masa selektywnie zebranych przenośnych baterii i akumulatorów	Mg
23.	Masa zebranych baterii i akumulatorów małogabarytowych	tys. Mg
24.	Masa pozostałych zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – do usunięcia i unieszkodliwienia	tys. Mg
<i>Komunale osady ściekowe</i>		
26.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	Mg s.m.
27.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami biologicznymi	%
28.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w rolnictwie	%
29.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w innych zastosowaniach	%
30.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych składowanych bez przetworzenia na składowiskach odpadów	%
<i>Odpady opakowaniowe</i>		
31.	Masa opakowań wprowadzonych z produktami na rynek	Mg
32.	Masa opakowań ze szkła wprowadzonych z produktami na rynek	Mg
33.	Masa opakowań z tworzyw sztucznych wprowadzonych z produktami na rynek	Mg
34.	Masa opakowań z papieru i tektury wprowadzonych z produktami na rynek	Mg
35.	Poziom odzysku – ogółem	%
36.	Poziom recyklingu – ogółem	%
37.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze szkła	%
38.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych	%
39.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury	%

Źródło: KPGO 2014

10. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

W wyniku realizacji gminnego planu gospodarki odpadami przewiduje się kompleksowe uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy Wizna oraz zmniejszenie negatywnych uciążliwości dla środowiska w związku z istniejącym w chwili obecnej systemem gospodarki odpadami, zwłaszcza komunalnymi.

Realizacja zadań ujętych w planie w perspektywie do roku 2018 spowoduje wyeliminowanie istniejących uciążliwości dla środowiska. Szczegółowa analizę przewidywanych zmian w stanie środowiska w związku z realizacją konkretnych działań przedstawiono w tabeli 34.

Tabela 34. Zmiana stopnia negatywnego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji działań ujętych w planie gospodarki odpadami

Działanie	Zmiana negatywnego oddziaływania na środowisko
Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów i organizacja gminnych punktów zbiórki	Spełnienie wymogów prawnych z zakresu ochrony środowiska. Osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, dostosowanie sposobów unieszkodliwiania odpadów do rodzajów odpadów
Utworzenie gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych, budowlanych	Spełnienie wymogów prawnych z zakresu ochrony środowiska. Osiągnięcie wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu. Zapewnienie właściwego sposobu zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów
Rekultywacja składowiska	Ograniczenie przekształcenia krajobrazu, podniesienie walorów przyrodniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie GPGO gminy Wizna 2004-2007

Istotnym pozytywnym efektem realizacji opracowanego planu gospodarki odpadami będzie stałe podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców i wytwórców odpadów sektora gospodarczego. Działania zaproponowane w tym zakresie w dłuższej perspektywie czasowej zaowocują zmianą mentalności ludności w kierunku minimalizacji

ilości wytwarzanych odpadów i właściwego zagospodarowywania i unieszkodliwiania wytwarzanych odpadów.

Do potencjalnych negatywnych oddziaływań mogą należeć zmiany w atmosferze wynikające z emisji biogazu z zamkniętego składowiska odpadów, które z czasem realizacji prac rekultywacyjnych zostaną wyeliminowane; emisję odorów w miejscach gromadzenia odpadów (szczególnie biodegradowalnych); niewielką chwilową emisję gazów spalinowych pochodzących z ruchu kołowego samochodów transportujących odpady.

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Gmina Wizna położona jest w środkowej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim. Sąsiaduje z gminami: od północy – Jedwabne, od zachodu – Piątnica, od południa – Łomża, od południowego wschodu i od wschodu – Rutki, Zawady i Trzcianne.

Gmina Wizna jest gminą wiejską. Gmina obejmuje 24 sołectwa.

Liczba mieszkańców gminy Wizna wynosi w 2010 roku 4443 osoby. W ciągu ostatnich lat liczba ludności w gminie Wizna sukcesywnie ulega zmniejszeniu.

Sieć wodociągową posiada 22 z 24 miejscowości gminy Wizna. Wodociągu nie posiadają miejscowości Sulin i Włochówka. Natomiast sieć kanalizacyjną posiada tylko miejscowość Wizna. Ścieki oczyszczane są w oczyszczalni ścieków w Wiźnie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu SBR-BIOGEST o przepustowości 200 m³ z punktem zlewnym ścieków dowożonych, z możliwością rozbudowy.

Na terenie gminy Wizna zarejestrowanych jest 115 podmiotów gospodarczych, w tym:

- podmioty usługowe – 49,
- podmioty handlowe – 46,
- podmioty budowlane – 20.

Na terenie gminy Wizna znajdują się 3 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum oraz 3 przedszkola.

Na podstawie wskaźników zawartych w KPGO 2014 oszacowano ilość odpadów komunalnych pochodzących z poszczególnych źródeł. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Wizna w 2010 roku oszacowano na 630,91 Mg.

W gminie Wizna nie były prowadzone badania składu morfologicznego odpadów komunalnych. W związku z tym przy ustalaniu ilości poszczególnych grup odpadów wchodzących w skład zmieszanych odpadów komunalnych posłużono się średnim składem

morfologicznych odpadów komunalnych wytwarzanych na terenach wiejskich zawartym w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami.

Obecnie na obszarze gminy Wizna usługi z zakresu odbioru odpadów komunalnych prowadzi Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe MPO Spółka z o.o. w Białymstoku. W 2009 roku przedsiębiorstwo odebrało 43,5 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Zgodnie z przeprowadzonym spisem na terenie gminy jest 1 136 posesji. Z MPO Białystok umowy na odbiór odpadów ma podpisane 735 posesji.

Sposób gromadzenia odpadów oraz częstotliwość ich wywozu uregulowane są przez Uchwałę Rady Gminy Nr VII/33/07 z dnia 4 kwietnia 2007 roku w sprawie określenia zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wizna.

Na terenie gminy Wizna zlokalizowane jest jedno składowisko odpadów komunalnych, które zostało zamknięte 30.12.2009 roku.

Na miejscu zamkniętego składowiska odpadów prowadzone są odzysk i unieszkodliwianie odpadów zaliczonych do odzysku w procesie odzysku R-14 Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 roku. Działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów będzie prowadzona na terenie zamkniętego składowiska odpadów przez okres 5 lat, czyli do zakończenia jego rekultywacji.

Obecnie odpady komunalne wywożone są na składowisko odpadów w Czartorii.

W 2010 roku odkryto w miejscowościach Sieburczyn i Niwkowo na działkach prywatnych 2 dzikie wysypiska.

Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w gminie została sporządzona w dużym stopniu uogólnienia. Gmina Wizna nie dysponuje szczegółowymi badaniami składu morfologicznego odpadów wytwarzanych na jej terenie. W prognozie posłużono się jednostkowymi wskaźnikami przyjętymi dla poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych w KPGO 2014 r.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna będzie zależna od prognozowanej liczby mieszkańców oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów, wynikające głównie z przesłanek rozwoju gospodarczo-społecznego, takich jak rynek pracy, struktura zatrudnienia, problemy bezrobocia, charakter i położenie gminy.

W oparciu o prognozę demograficzną oraz uwzględniając zmiany jednostkowych wskaźników nagromadzenia odpadów zgodnie z WPGO opracowano prognozę wielkości wytwarzanych odpadów komunalnych.

W tabeli 35 zamieszczono dane dotyczące prognozowanej masy odpadów komunalnych do roku 2018.

Tabela. 35. Prognozowana ilość odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna w latach 2010-2018

Rok	Liczba ludności	Wskaźnik nagromadzenia odpadów [kg/M/rok]	Ilość odpadów [Mg]
2011	4442	143	635,21
2012	4441	144	639,50
2013	4440	145	643,80
2014	4438	146	647,95
2015	4435	147	651,95
2016	4430	148	655,64
2017	4425	149	659,33
2018	4420	150	663,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników WPGO na lata 2009-2012 oraz prognozy ludności na lata 2008 -2035 GUS (www.stat.gov.pl).

W planie określono także w oparciu o wskaźniki zawarte w KPGO prognozowaną masę poszczególnych strumieni odpadów.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa przyjęto w planie następujące cele główne:

- zwiększenie udziału odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Założone cele zgodnie z zaleceniami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. nr 66, poz. 620) zostały określone w dwóch przedziałach czasowych:

- długoterminowego – obejmującego łącznie okres 8 lat, lata 2011-2018;
- krótkoterminowego – obejmującego okres 4-letni, lata 2011-2014.

Założone cele na lata 2011-2014 dla odpadów komunalnych:

1. Doskonalenie systemu zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi w gminie.
2. Rekultywacja zamkniętego z dniem 31 grudnia 2009 roku składowiska odpadów do 31 grudnia 2014 roku.
3. Na całym obszarze gminy Wizna odbywać się będzie selektywna zbiórka odpadów wdrażana sukcesywnie.
4. Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów.
5. Osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowisko odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach ((Dz.U. 2007 r., nr 39, poz. 251 z póź. zm.), tj. do dnia 31 grudnia 2013 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 50% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.
6. Ograniczanie masy odpadów komunalnych unieszkodliwianych poprzez składowanie do max. 85% masy odpadów wytworzonych w 2014 r.
7. Akceptacja społeczna dla nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia przyjętych celów.

Założone cele na lata 2015-2018 dla odpadów komunalnych:

1. Wzrost świadomości mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.
2. Stałe doskonalenie systemu zbiórki odpadów komunalnych zmieszanych i zbieranych selektywnie.
3. Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wizna.
4. Osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2018 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 38% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Osiągnięcie poziomu redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji trafiających na składowiska odpadów określonego w art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.) tj. do dnia 31 grudnia 2018 – ograniczyć masę składowanych odpadów biodegradowalnych do 38% masy odpadów biodegradowalnych wytwarzanych w 1995 r.

Na system zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie gminy Wizna składają się następujące podstawowe elementy:

- wytwórcy odpadów (właściciele nieruchomości),
- podmioty odbierające odpady komunalne (zmieszane i selektywnie zbierane),
- obiekty i instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- jednostki i instytucje nadzorujących system.

Działający na obecnym poziomie system gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Wizna, bez dalszego doskonalenia, nie gwarantuje spełnienia celów zawartych w KPGO 2010 r., szczególnie osiągnięcia w latach 2011-2014 poziomów składowania odpadów ulegających biodegradacji.

Docelowo system selektywnej zbiórki odpadów będzie w pełni organizowany przez przedsiębiorstwa zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy. Do takiej usługi świadczenia selektywnej zbiórki zobowiązują przedsiębiorstwa uzyskane zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Selektywną zbiórkę odpadów można prowadzić jednym z trzech systemów:

1. Zbiórka selektywna „u źródła”,
2. Kontenery ustawione w sąsiedztwie (centra zbiórki),
3. Zbiorcze punkty selektywnego gromadzenia (centra recyklingu).

Realizacja zadań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w latach 2011-2014 powinna polegać na:

1. Realizacji programu edukacji ekologicznej, której celem powinno być zachęcanie mieszkańców do redukcji ilości produkowanych odpadów, selektywnego gromadzenia odpadów i wykorzystywania odpadów na kompostowniki.
2. Stosowaniu zachęt finansowych dla gospodarstw selektywnie gromadzących odpady lub kompostujących odpady we własnym zakresie.

Dokument *Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016* w odniesieniu do odpadów komunalnych zakłada, że stworzone zostaną podstawy do nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zapewniony zostanie wzrost odzysku, a tym samym zmniejszenie ilości składowanych odpadów. Poniżej przedstawiono zadania (działania) strategiczne na lata 2011-2018 (obejmujące okres najbliższych 8 lat) dla gminy Wizna, które określono w podziale na:

- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,

- działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

Podstawowy podział źródeł finansowania zadań z zakresu gospodarki odpadami na poziomie gmin przedstawia się następująco:

- źródła publiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki budżetu państwa i budżetu gminy oraz środki instytucji publicznych takich, jak agencje i fundacje),
- źródła prywatne (wydatki ze środków własnych przedsiębiorstw i innych podmiotów gospodarczych, wydatki instytucji samorządowych oraz wydatki ludności),
- pomoc zagraniczna (fundusze unijne).

12. ŹRÓDŁA INFORMACJI

1. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010. Załącznik do Uchwały nr 233 Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2006 r.
2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014. Załącznik do Uchwały nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r.
3. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2009-2012, Białystok 2009.
4. *Planowanie gospodarki odpadami w Polsce. Poradnik. Powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami*, Ministerstwo Środowiska, Danish Cooperation for Environment In Eastern Europe.
5. Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 dla Powiatu łomżyńskiego, Łomża, wrzesień 2008 r.
6. Gminny Plan Gospodarki Odpadami gminy Wizna na lata 2004-2007.
7. Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wizna, wrzesień 2010.
8. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016.
9. Informacje uzyskane z Urzędu Gminy Wizna.

10. Informacje uzyskane z Urzędu Miasta Łomża.
11. Informacje uzyskane z MPO Sp. z o.o. Białystok.
12. Prognoza ludności na lata 2008–2035, Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych, Warszawa 2009.
13. Grabowski Z., *Budowa i eksploatacja składowisk odpadów*, <http://www.wis.pk.edu.pl>